

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه (اول) دیماه ۱۳۳۷

فهرست مطالب :

۱- به اجازة پذیرفتن تغییرات اساسنامه صندوق بین المللی پول .

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .

۲- طرح و تصویب گزارش کمیسیون محاسبات راجع بیودجه سال ۱۳۳۸ مجلس شورای ملی و ابلاغ بدولت .

۲- بیانات قبل از دستور آقایان: مهندس صالحی - پروفیسور مخبر فرهمند - روحانی - پردلی .

۳- بیانات بعد از دستور آقایان: دکتر اسفندیار یگانهگی - پزشکپور .

۳- بیانات آقای دکتر یگانه وزیر مشاور دایر بجریان آبیاری سیستان درقبال بیانات آقای پردلی .

۴- قرائت دستور و تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه .

۴- تقدیم گزارش انتشار قرضه دولت ایران در جمهوری فدرال آلمان و یک فقره اصلاح بودجه بوسیله آقای قوام صدوری معاون وزارت دارائی .

۵- طرح گزارش شورای اول کمیسیون دارائی راجع

مجلس در ساعت نه و نیم صبح بریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

۲- بیانات قبل از دستور آقایان: مهندس صالحی - پروفیسور مخبر فرهمند - روحانی - پردلی

رئیس - نطقهای قبل از دستور را شروع میکند آقای مهندس صالحی بفرمائید .

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود . (بشرح زیر خوانده شد)

مهندس صالحی - با اجازة مقام معظم ریاست و نمایندگان محترم

غائبین با اجازة - آقایان :

بطوریکه استحضار دارند دیروز مصادف با عید بزرگ مذهبی ما عید شعیب فطر بود لازم میدانم از طرف خود و کلیه نمایندگان محترم و ملت شریف ایران این عید مبارک را به پیشگاه با عظمت شهریار دادگستر و اسلام پناه شاهنشاه آریامهر رهبر خردمند ملت ایران شاهنشاهی که همه وقت و همیشه توجه و عنایت خاصی به تعظیم شعائر مذهبی مبذول میفرمایند از صمیم قلب تبریک عرض نمایم (احسن) و همچنین بعموم مسلمانان کیتی مخصوصاً هموطنان عزیز این عید سعید را تبریک گفته از درگاه

دکتر ضیائی - حقیقتاس - دکتر شریعت - دکتر صدر - مسعودی - مرندی - دکتر عظیمی - اولیاء - مهرزاد - مهندس معینی زند - ایلخانی پور - مهندس ناصر بهبودی - صادق - صمیمی - صادقی - دکتر مهدی - رامید - دکتر طالع - مروئی - بانو زاهدی

غائبین مریض - آقایان :

مهندس فروهر - ابوزر - دکتر اسامی خوئی - سلیمان کاشانی - شاهده - دکتر عدل طباطبائی - مهندس قادرپناه - کلانتری

قادر متعال برای شاهنشاهی نورگشا، خاندان جلیل سلطنت سعادت روز افزون و سلامت و دوام عمر و بقای سلطنت شاهنشاهی آریامهر آرزو نموده برای همکاران عزیز بزرگ بختی و سلامتی و توفیق بیشتر در خدمت شاهنشاهی آریامهر و محبوب و ملت شریف ایران مسئلت دارم (احسنت).

این روز را مانند روز عید فرمان خدای بزرگ برای مسلمانان عید قرار داده است در چنین روزی مسلمانان در صفوف مرتب طرف کعبه استاده ضمن انجام مراسم مذهبی شادی و مسرت پرداخته و بعلاوه با پرداخت فطریه موظف بکمک به یتیمان میباشند در هر حال این روز دارای ارزش و اهمیت خاصی است.

بصدق آیه شریفه سورة الضی و اما نعمة ربك فحدث (نعمت پروردگار خود را بازگو کن چه باز گفتن نعمت شکر نعمت است (شکر نعمت نعمت افزون کند).

در بر تو عنایات پروردگار توانا ما مردم ایران از نعمتهای زیادی در این دوره و زمان که عصر آریامهر میباشد بر خوردار هستیم (صحیح است) نعمت امنیت و آزادی و سلامتی - نعمت پیشرفت و ترقی و نعمت عدالت اجتماعی و نعمتهای دیگر که همه و همه اینها در نعمت وجود شاهنشاهی آریامهر که برای ما مردم ایران و حتی مردم دنیا منشأ خیر و برکت بوده و هستند میباشد (صحیح است).

دین مبین اسلام برای علم و دانش اهمیت خاصی قائل بوده و میباید هیچ دینی را نمیتوان یافت که در آن علم در دانش اینقدر ارزش و اهمیت داشته باشد (صحیح است) چه اولین آیه که به پیامبر اسلام حضرت محمد (ص) در غار حرا نازل گردید آیه مبارکه :

« اقرأ باسم ربك الذي خلق » بود تا آنجا که پیغمبر اکرم فرمود طالب العلم فریضه علی کل مسلم و مسلمه با بعضی گفته اند طلب العلم فریضه و دستور را بتمام نوع بشر تعمیم داده اند نه فقط مسلمانان (صحیح است) در هر حال ما افتخار داریم که رهبر عالیقدر ملت ایران با الهام از تعالیم عالی و مقدس دین مبین اسلام پرچمدار مبارزه با بیسوادی در ایران و در تمام گیتی بوده و با دستور انضمام سپاهیان انقلاب به اقصی نقاط کشور کسب دانش و علم را

است - با نیروی فعاله و کار و کوشش ترکیب و تکمیل کنیم (صحیح است) از مهمترین عوامل پیشرفت کار ما یکی نیز این است که چنانکه بارها تذکر داده ام ما همیشه چندین قدم از حوادث جلو هستیم و بدین ترتیب نه فقط هیچ وقت غافلگیر نمی شویم بلکه راه را تا حد زیادی دیگران نیز نشان میدهیم و لازمه موفقیت ما در این مورد اطلاع کامل از وضع پیشرفت های جهان و مطالعه و ششمت و ثبات قدم و قدرت اتخاذ تصمیم و اجرای تصمیم است

از طرف دیگر باید بگویم که ما در مبارزه با فساد هیچ گونه اعماضی نداریم و در مملکت ما نه فقط جانی برای فساد نیست برای حامیان فساد هم جانی نیست شاهنشاهی آریامهر در پایان فرمودند :

« ما خوشوقتیم که میتوانیم از تمام این جهات بصورت نمونه ای برای خیلی از ممالک دیگر باشیم و بدیهی است که بخواست خداوند راه خود را با قاطعیت ادامه خواهیم داد »

اعت کمال خوشوقتی است در عصری زندگی میکنیم که از رهبری مدبرانه و اندیشه های تابناک شاهنشاهی آریامهر برخوردار بوده و بشکرانه این نعمت بزرگ و این موهبت الهی باید هر فرد ایرانی در هر مقام و منزلتی که میباشد با سعی و کوشش و کاری گیری و مداوم و با وجدان پاک و طایفه محوله را بخوبی انجام دهد تا بتوانیم به پیشرفتی که مورد نظر هر خردمند ملت ایران است نائل شویم (انشاء الله) در خانه ها بطوریکه همکاران عزیز مستحضر هستند در ماه مبارک رمضان سخنرانی های مذهبی و برنامه های مذهبی جالبی از آذربایجان و همچنین تلویزیون ملی ایران بخش گردید که بسیار خوب تنظیم شده و حقا آموزنده و در حیات مقامات و وزارت اطلاعات و تلویزیون ملی ایران و همچنین کارکنان آنها قابل تقدیر و تشکر است (صحیح است) امید است که توفیق بیشتری در انجام وظایف محوله و خدمت شاهنشاهی آریامهر و مردم و مملکت حاصل نمایند از توفیقی که نسبت بفرایضم فرمودند بسیار متشکرم (احسنت احسنت)

رئیس - آقای پروسور مخبر فرموند بفرمائید

پروسور مخبر فرموند - با اجازه مقام محترم ریاست و همکاران عزیز اجازه می خواهم بکنی دو موضوع اول و اول اینکه جزئی و پیش پا افتاده است بعضی محترمین مجلس شورای ملی برسانم که در سابقه عنائی که برای بکنی ده مورد میشود عده ای از هموطنان عزیز ما از این گرفتاریهای کوچکی که قابل احتیاز است راحت شده اند همت نظوری که در سال گذشته بکنی تذکر جزئی راجع به حجاج و طرز روانه کردن آنها به ما مورین دادم چون این موعد در ظرف بکنی دو ماه خواهد رسید میخواستیم مجدداً تجدید مطلع کرده باشم و آقایان توجهی بفرمائید همانطوریکه یکی از همکاران عزیز من آقای دکتر درودی خواهش کردند و تذکر دادند تا آنجائی که ممکن است اوراقی را که اینها باید بربکنند و تقاضای خودشان را بدهند و تا اندازه ای این اوراق وقتی برسد و مطالعه شد معلوم میشود که چه اشخاصی اصلاً قادر به رفتن نیستند از نظر جسمی یا مالی و غیره اگر این اوراق در مخل خودشان بوسیله کلاتر بیا تقسیم بشود و در دسترس آنها گذاشته شود ممکن است عده ای را اصلاً از آمدن به تهران معاف نکنند تا آنکه برای هر شهرستان و با استان و فرمانداری کل بکنی مقداری سهمیه در نظر بگیرند که در همانجا بکنی تعداد از اشخاصی را که واقعا میل دارند مشرف شوند ولی می آیند وقت خودشان را در تهران تلف میکنند و بنا ناراضیتری بر میگرددند از این کار جزو گیری شود در گمانی از وزارت کشور میخواستیم استدعا کنیم همانطوریکه برای نظام وظیفه تشکیلاتی هست به این آقایان احتیازاتی میدهند و در روزهای معین دسته دسته بکنی دعوت میشوند و کارشان در ظرف چند ساعت و حداکثر چند روز انجام میشود و آنها را روانه میکنند و میروند این کار مشکل نیست در باره این ده دوازده هزار نفر هم میشود همین کار را کرد چون هر چه باشد اینها بخانه خدا میروند و اگر عده قلیلی از آنها هم دعاییکه میکنند که حتماً خواهند کرد برای ما و برای مملکت ما و برای شاه ما و برای تمام مسلمانان جهان انشاء الله این دعاها مورد قبول واقع خواهد شد ما ما است که با آنها کمک بکنیم و فردا اینها را مجدداً پشت در فرمانداری تهران و نوی خیابان نیشینم که زیر برف و باران و سرما و

باعملیات زندهٔ يك عده مأمور که مأموریت خودشان را برای نظم انجام میدهند ولی هر چه باشند زنده است مواجه نشوند و میشود کاری کرد که این اقدامات نشود البته همان محل حجاج محل بسیار مناسب است و ممکن است که آقایان از نظر صحت هم همانجا آنها را معاینه بکنند و در همانجا يك آزمایشگاه سیار باشد که آنها را اینطرف و آنطرف ببرند موضوع دیگری که به بنده اطلاع دارند اینست که برای اشخاصی که میخواهند به عتبات مشرف شوند يك سهمیه ای در شهر بانی در نظر گرفته شده فکر میکنم سهمیه ای که برای همدان در نظر گرفته شده چهل نفر است تصدیق میفرمائید جمعیتی که در فرمانداری کل همدان است ۷۵۰ هزار نفر است و این چهل نفر نمیتواند جوابگوی این عده باشد بنده استدعا میکنم از نظر اینکه کار ما نمایندگان هم يك مقداری راحت تر بشود و بتوانیم مردم جواب صحیحی بدهیم افلا برای هر کدام از آقایان سهمیه ای در نظر بگیرند که برای حوزه انتخابیه شان برای صدها صد و پنجاه هزار نفر بیست باسی جواز باینها بدهند که اینها اشخاصی را معرفی کنند و زائرین در شهر بانی کل کشور ناراحت نشوند و اسباب اتلاف وقت مأمورین را هم فراهم نکنند (احسنت - احسنت).

رئیس - آقای روحانی تشریف بیاورید.

روحانی - با کسب اجازه از مقام محترم ریاست و نمایندگان محترم بدو اعیان سعید فطر را به تمام مسلمانان جهان تبریک و تهنیت عرض میکنم و آرزو میکنم که انشاء الله در سایه تعالیم اسلام همه ما بتوانیم برای کشورمان و شاهمان افرادی با ایمان و خدمتگزار باشیم بنده اینطور عقیده دارم که نه تنها تمام نمایندگان محترم مجلس و ملت ایران بلکه مردم نوع دوست جهان به آسایش یکدیگر علاقه دارند و همانطوریکه سعدی میفرماید اگر به عضوی آسیب برسد دیگران راحت نیستند و در همین جهت خاطر محترم نمایندگان، ملت شریف ایران از ناراحتی عده ای از هم نوعانشان در منطقه خراسان بخاطر زلزله ای که وارد شده است ناراحت است جناب آقای دکتر الموتی میخواهم در این سفر مرده ای بدهم و چون روز بعد از عید است که صحبت میکنم خبر خوشی دارم چون میبینم که آقایان

کرده اند يك کوئی میسازند امروز مناسب دیدم تشکر و امتنانم را خدمتشان عرض کنم. وزارت آبادانی و مسکن در فردوس و بیدخت و قسمتی از منطقه گناباد کارنوسازی را بعهده دارد و خیلی خوشوقت هستم که آقای دکتر تیک بی با کوشش و علاقمندی در این کار مأمور هستند و انجام خواهد شد. مطلب دیگر که در همین زمینه صورت نمایندگان محترم عرض میکنم امیدوارم با توجه جناب آقای رئیس حل شود این است موقعیکه وزیر آموزش و پرورش تشریف آوردند آنجا وضع نابسامان بچه ها را دیدند و علاقه بچه ها را بدردش دیدند و عده فرمودند که هر کدام که به نقاط دیگر برای تحصیل که وسیله آسایش فراهم است بروند مبلغی بعنوان کمک خرجشان بآنها کمک بکنند البته موقع حساس و دقیقی بود و نتوانستند این مطلب را درست بررسی بکنند و توصیه بکنند که در جاهای دیگری که میروند ترتیب کمک بآنها داده شود حالا این افراد با امید اینکه بهشان کمک بشود رفتند خانه و کاشانه یا جائی پیدا کرده اند و مشغول تحصیل هستند ولی مسکن ندارند متأسفانه تا بحال توفیقی حاصل نشده و اینها وضع بسیار بسیار رقت باری دارند بنده صحبت هم کرده ام در این مورد قرار شده است که در این مورد اقدام بفرمایند و امیدوارم طوری شود که آنها هم بکارشان ادامه بدهند و امیدوارم همه در کارشان موفق باشند از تصدیقی که دادم معذرت میخواهم (احسنت).

رئیس - آقای پردلی تشریف بیاورید.

پردلی - ماهی که گذشت ماه اجابت دعا و عبادت بود امیدوارم نمایندگان محترم توفیق پیدا کرده باشند بقول عبادت بجز خدمت خلق نیست باز هم امیدوارم موفق شوند. تحول عظیم و همه جانبه اجتماعی ایران که از شاهکارهای بزرگ تاریخ ایران است شاید ملل دنیا تصور نمیکردند که در این عصر و زمانه پر آشوب این تحول بزرگ انجام شود اما امروز مردم روی زمین شاهد و ناظر تحول و پیشرفتهای سریع ما هستند که به همت شاهنشاه کاربان و واقع بین ما به سرعت و سهولت بدون خونریزی نصیب ملت و مملکت شده و موجب اعطاب جهانیان گردیده حتی مغرضین نمیتوانند منکر سرعت تحولات روز افزون

ما شوند ملت ایران همه همصدا میگوبند باش تا صبح دولتت بدمد، کاین هنوز از نتایج سحر است، مردم ایران به سلسله پهلوی عشق میورزند رضاشاه کبیر را پیغمبری برای خودشان میدانند چند ماه پیش عکس خانه ای که رضاشاه کبیر در آن متولد شده بود، گهواره ای که در آن خوابیده بود در روزنامه ها چاپ شد مردم با علاقمندی نگاه میکردند و آن را میبوسیدند موقعیکه شهرری میرسیم و آرامگاه این شاهنشاه بزرگ را میبینیم مثل هر فرد ایرانی تحت تأثیر احساساتی خاصی قرار میگیریم شاهنشاهی که بانوغ ذاتی در سرنوشت دنیا اثر داشت و مسیر تاریخ این ملت و مملکت را تغییر داد، زنده کرد، حق حیات بگردن این مملکت دارد. امام زاده زیاد داریم و به همه احترام میگذاریم بمناسبتی که از خوبشاوندان حضرت رسول و از اقوام حضرت رسول (ص) هستند اما رضاشاه وجودش منبع خیر و برکت و اثر برای میلیونها بشر و انسان بوده و معبود و محسوب ملتش است صد هزار بار شکر میکنم خدا را که جانشین و فرزند زدی به آن شاهنشاه عنایت کرد مثل شاهنشاه آریامهر که لازم و ملزوم و مکمل یکدیگرند ملت ایران اطمینان دارد که شاهنشاه يك هدف دارند و سلطنت را که ارثاً و انتخاباً بهشان رسیده است از يك نظر نگاه میکنند و آن این است که ایران بزرگ و ملت کهن را به پایه بزرگترین ملل دنیا برسانند (صحیح است) ایرانیها شاهنشاهشان را خیلی دوست دارند من به سیستان که میروم از ولعهد عزیز میترسند از فرزندان شاهنشاه میترسند من از نزدیک که ندیده ام ولی آنچه که شنیده ام میگویم، از مقام ریاست تقاضا دارم، وقتی بگیرند که شرفیاب حضور ولعهد بشویم و شاهزاده ها را از نزدیک به بینیم شاهنشاه زندگیشان را وقف خدمت مردم کرده اند و شاهنشاه انقلاب برای ملتش کرده امیدوارم چرا بایستی در سیستان به عکس انقلاب عمل بشود برعکس خواسته های شاهنشاه باشد وزارت آب و برق سدی در سیستان ساخته این سد آب سیستان را بر گردانده همون سیستان را خشک کرده بطوری آب بر گشته که در موقع طغیان هم آب با اندازه ای نمیباید که هاهون پر شود و سال بسال هم کمتر میشود پیش

از رسیدن هر روز تا حالا نگرکان رفته اند ماهی نیست که
 عمده ای جلای وطن نکنند از کار آنها آمار بخواید بکشید
 کار ساده ای است هر سال بر اثر فعالیت انقلابی وزارت آب و
 برق آب سیستان از سال پیش کمتر میشود بلکه هر سال بر اثر
 فعالیت انقلابی وزارت آب و برق آب سیستان بیشتر از
 سال پیش از سیستان بر میگردد وزارت آب و برق
 از قدرت انقلاب سوء استفاده میکند کسیکه قدرت داشته
 باشد دروغش هم راست است و کسی جرئت نمیکند حرفی بزند
 میگه بنده این موضوع خارجی است آقای این موضوع کجایش
 خارجی است؟ بصورت سؤال از خود مجلس میپرسم که این
 موضوع داخلی است یا خارجی؟ کجای این موضوع خارجی است
 بیایید رسیدگی بکنید ما میخواهیم سیستان را آباد کنید
 بشکایت ما رسید بد بدبختی ما توجه کنید شاید مادرزوغ
 میگوئیم شاید غرضی داریم شاید نظری داریم اجازه
 ندهید یک وکیل مغرضی بیاید دروغ بگوید شما بسهولت
 میتوانید من را از بین خودتان برانید و این شایسته یک
 مجلس است اگر نخواهد خودش را انقلابی بدانند من
 میگویم سیستان را آباد نکنید بیایید رسیدگی بکنید
 مرا بخیر تو امید نیست شمرسان (احسنت) تا رسیدگی
 نکنید و درد را نفهمید چطور علاج میکنید داد من
 فریاد من شکایت من، برای این است که رسیدگی بشود
 در تشخیص داده شود اگر درد تشخیص داده نشود علاج
 ندارد سیستان همیشه انبار غله ایران بود کی یک شاهی
 دولتها برای سیستان خرج کرده اند الان میلیون ها تومان
 خرج میکنید بیجائی نمی رسید چرا؟ برای اینکه معامله
 خوبی است از یک طرف خراب میکنید از یک طرف هم
 عمر آن آبادی پول خرج میکند مثل اینکه ما مورین
 وزارت آب و برق صندوقهای پراز سکه طلا در اختیارشان
 است مشت میزنند و میدهند چرا اینطور عمل میشود؟ برای
 اینکه فریاد مردم بجائی نمی رسد وزارت آب و برق با
 اختیارات تام و قدرت مطلق بدون مسئولیت کداز
 میکنند در آن جلسه با چند جلسه جلوتر
 وقتیکه سؤال آقای کریم بخش سعیدی مطرح بود،

وزارت آب و برق دستور میدهد آب بخش بمیور رافطع
 کنند استنادار مانع میشود واسطه میشود و مجبور میشوند
 به سازمان امنیت متوسل شوند تا جلوی آب را باز کنند
 اینجا می آیند میگویند که ما مانور کردیم برای شستشو
 آفاسد بمیور احتیاج به شستشو ندارد چون در کوه است
 حتی سنگها را میبرد و رسوبی ندارد در دامنه کوه است
 اختلاف سطح زیاد است در عرض چند ساعت میلیونها متر
 مکعب آب را میتواند خارج کند ولی در سیستان که شیب
 کم است احتیاج باین دارد که در آنجا در بچه ها را بنیندازند
 برعکس می اندازند و آب از سیستان بر میگردد درست
 جائیکه باید بالا باشد می اندازند اینقدر وزارتخانه بی اطلاع
 است که میگوید منطقه بمیور قنات دارد چشمه دارد در
 صورتیکه ندارد و میگوید که اغنام و احشام آنها از چشمه
 و قنات استفاده کنند وزارت آب و برق در سیستان راجع
 به شبکه برق میان کنگی اسوطک، شهر سوخته دستورانی
 میدهد آقایان میان کنگی بخشی است شهر نیست و برق
 ندارد سوطک یک دهه نیست، سی خانوادگی است و برق ندارد
 شهر سوخته مثل کوبر لوت است وزارت آب و برق چقدر
 بی اطلاع است نظر می خواهد راجع به کارخانه برق این
 سه قسمت چون مسئول نیستند علاقمند نیستند مگر که
 پیغمبرند که خود کار باشند آقایان این تقصیرها این
 دروغها مسئولش کیست؟ مسئول وزیر است؟ مسئول
 کارمند است؟ مسئول مجلس است که اجازه میدهد این
 دروغ گفتن را در دولت ادامه پیدا کند و اینطور با سر نوشت
 مردم بازی شود مسئولیت با کیست؟ وزیر آب و برق بمن
 میگوید مردم که وکیل نگرداند موقعیکه دولت بخواهد
 تمام دستگاهها بحرکت میافتد تا شما را وکیل کنند
 حالا بفرس من را دولت وکیل کرده من نباید امروز
 کمک کنم به پیشرفت خواسته های شاهنشاه؟
 رئیس - آقای پردلی این حرفها چیست این صحبتها
 چه معنی دارد.
 پردلی - این حرفی است که من نقل قول میکنم
 از آقای وزیر آب و برق.
 عباس میرزائی - گوی وزیر آب و برق گفته شما
 وکیل دولت هستید.

پردلی - میگویم مردم مهاجرت کرده اند دارند
 میروند میگویند شما جای دیگر زمین میدهم بخدا
 دروغ میگویم دلیل ندارد دروغ بگویم بفر آن مجید
 بدو ح محمد (ص) دروغ نیست دلیل ندارد که دروغ بگویم
 من اینقدر قدرت در وجود می بینم که دروغ نگویم
 میگویم آب از سیستان بر گشته وزیر آب و برق میگوید
 بر ما این است شما که نمیخواستید ملی شدن آب را
 مقید تصویب کردید آب سیستان از قدیم الابان ملی بوده
 چون رودخانه است ولی چرا سیستان را میخواهند خراب
 کنند تمام زارعین کشاورزان مملکت به لطف شاهنشاه
 دارای آب و زمین شده اند در سیستان وزارت آب و برق
 آب را از مردم گرفت و آب را از سیستان بر گرداند
 مردم جلای وطن کردند بالطبع زمین هم برای دولت ماند
 آیا این جرم نیست؟ اگر زمین را از خرده مالک میخواهند
 بگیرند پولش را میدهند وزارت آب و برق آب را از
 سیستان بر گردانده زمین برای دولت مانده چون خرده مالک
 جلای وطن کرده در قانون گنجانده شده اگر یک
 کشاورز ایرانی آب را هدر بدهد و بمصرف نرساند
 شش ماه زندانی دارد آخر وزارت آب و برق
 که میلیونها متر مکعب آب راتلف میکند و با جرح میدهد
 این نباید مسئولیت داشته باشد این مجرم نیست؟
 رئیس - آقای پردلی وقت جنابعالی تمام شد و بنده
 تا وجود اینیکه وظیفهام نیست جواب شما را بدهم ولی
 مهندس آیشاری هستم و حقیقتاً نمیدانم این فرمایشات
 جنابعالی چه موردی دارد شما در کارهای فنی دخالت
 میکنید که شاید هر کسی صلاحیت آنرا نداشته باشد.
 پردلی - آب از سیستان بر گشته همه مردم جلای
 وطن کرده اند این فنی است؟ هر آدم عادی میتواند تشخیص
 بدهد و اگر فنی است چرا رسیدگی نمیکنید اعلام کنید
 این فنی است خراب بکرده ایم حالا اجازه میدهید بنده
 بفرمایم ایضاً را بکنم.
 رئیس - وقت جنابعالی تمام شد.

۳- بیانات آقای دکتر یگانه وزیر مشاور در به
 جریان آبیاری سیستان در قبال بیانات آقای پردلی

رئیس - وارد دستور میشود آقای دکتر یگانه
 بفرمائید.

دکتر یگانه (وزیر مشاور) - فرمایشات جناب آقای
 پردلی از روی احساسات یا کی بود که نسبت بحوزه انتخابیه
 خودشان داشتند و از این جهت برای خود بنده قابل تقدیر
 است ولی یک نکته که من شخصاً از روی این است که
 خدای نکرده برای ایشان مری مشتبّه شده باشد بنده
 دلم میخواهد ایمان ایشان مابین جلب شود که وزارت آب
 و برق مقدمات خودش را بکار برده البته استحضار دارید
 که آبادانی کامل سیستان مستلزم برنامه های خیلی وسیعی
 مخصوصاً از نظر آبیاری است و شخص بنده در جلسات متعدد
 کمیسیونهایی که بمناسبت رود هیرمند بوده مشارکت
 کردم و از نزدیک شاهد بودم همان احساساتی که شما برای
 حاصلخیز کردن سیستان دارید شخص وزیر آب و برق
 داشتند و دستگاههای او با همین احساسات و گرمی نسبت
 به آبادانی سیستان و آبیاری سیستان و استفاده
 بیشتر از رود هیرمند داشتند و استحضار دارید در ماه
 گذشته هیأتی بر ریاست شخص جناب آقای نخست وزیر
 به افغانستان رفت و من شاهد هستم که چه ساعات مفصل
 و طولانی با حضور خود بنده در جریان مقدماتی مذاکرات
 با دولت دوست و همسایه ما در تهران بررسی شد و شخصاً
 تصور میکنم وزارت آب و برق که سدهای بزرگی مثل
 سد سفید رود، سد لثیان و سد کرج و سد محمد رضا شاه
 را اداره میکنند و آب تهران را به اقصی نقاط این شهر
 به این عظمت رسانده واقفاً نتوانستم تصور کنم که در یک
 نقطه ای مثل سیستان که برای مهندس روحانی همانقدر
 عزیز است اینقدر مهندسین و کارکنان تشکیلات ندانسته
 باشند که مرتکب یک نوع اشتباهاتی بشوند که واقفاً
 احساسات جنابعالی را جریحه دار کرده باشد و خاطر
 مبارکشان هست که دو مرتبه در مجلس خدمتتان صحبت
 کردم حتی عرض کردم که موقعیکه مذاکرات آن سد
 با طرح آن آماده شد رسماً بنده خدمت برسیم با اینکه
 جنابعالی تشریف بیاورید بدقت رسیده مسلماً شما بجزئیات

امور واقف خواهید شد و مطلبی را که خواستم بعرض مجلس شورای ملی برسانم این است که ناراحتم که شما دارید و واقعاً تصور میفرمائید که دولت تا این حد در آنجا قصور کرده بنده از شخص جناب رئیس اجازه میخواهم که آن مقام مسئول وزارت آب و برق در دفتر شخص معظم له تشریف بیاورند جنابعالی هم تشریف داشته باشید و تمام آرزوی من این است که تا این حد و اینقدر نصبت بخدمت خدمتگزاران ما را اشتباه فرض نفرمائید عرض کردم اگر وزارت آب و برق تا این حد به امور فنی بی اطلاع بود این همه سدهائیکه ساخته میشود و من از نزدیک شاهدیم که چه موشکافیها میشود و من در وزارت آب و برق دیدم که در مذاکرات هیر مند ساعتها با مقامات افغانی صحبت میکردند ولی خدمت شما عرض میکنم که سیستان مانند تمام نقاط دیگر حاکمیت چشم مملکت است نهایتاً اینکه در بعضی از نقاط مثل نقاط شمال خدو و ندمو اوب طبیعی زیاده مرحت فرموده و آب هست و محصول به آسانی عمل میآید و من قبول دارم که در سیستان محصول با مشقت با کار زیاد عمل میآید و عدهای که فرمودید مهاجرند عبارت آن زیاد بدلم نمیچسبند قطبهای بزرگ کشاورزی تشکیل شده که در نقاط مختلف مملکت زراعتهای خوبی میشود و بک تعداد چند هزار نفری از مردم بک قسمت عزیز مملکت تشریف میبرند بگرگان و با حقوق کامل در آنجا در زراعت بزرگ مملکت شرکت میکنند و از بهره آن و از محصول آن همه مردم مملکت ارتزاق میکنند ولی لغت مهاجرت زیاد بدلم نجسید (پردلی - سیستان هم نباید خالی شود) مذاکرات فایده ندارد اگر واقعا مؤمن هستید باینکه میفرمائید رسیدگی کنید و بک هیأتی در دولت تعیین شود باین مطلب رسیدگی کنند (صحیح است) من میخواستم عرض کنم تمام غرایب در این جلسه باین بود چون دیدم که احساسات جنابعالی جریحه دار است تقاضا کردم در بک جلسه خصوصی در حضور مقام ریاست رسیدگی شود من وظیفه خود میدانم که این حقایق را در بک جلسه خصوصی در حضور مقام ریاست عرض کنم که لا اقل حسن نیت ما را قبول نفرمائید قصور غیر از سوء نیت است در اینجا نارسائی برنامه ممکن است باشد بنده هیچ دفاع از نارسائی برنامه نکردم دفاع از نکات

فنی کردم دفاع از بک چیزی کردم و آن در جلساتی بود که خودم حضور داشتم که وزیر آب و برق با همین احساس شما برای آبادی سیستان دفاع میکرد استدعا میکنم مقام ریاست هم اجازه بفرمائید که در بک جلسه خصوصی با حضور ایشان و مقامات وزارتخانه مطالب را با مستحضار جنابعالی برسانند آنچه که برای من مهم است این است که شخص جنابعالی باین احساسات با کثان اینقدر ناراحت نباشید (احسن است) و گرنه قصد دفاع ندارم و احساسات شخص مقام وزیر آب و برق را هم از نزدیک ملاحظه میفرمائید البته شخص جناب آقای رئیس که در این قسمت بسیار فنی مقام شامخی دارند راهنمایی خواهند فرمود تشکر میکنم (احسن است)

۴ - تقدیم گزارش وضع انتشار اوراق قرضه دولت ایران در جمهوری فدرال آلمان و بک فقره اصلاح بودجه بوسیله آقای قوام صدی معاون وزارت دارائی

رئیس - آقای قوام صدی بفرمائید.

قوام صدی (معاون وزارت دارائی) - با اجازه مقام محترم ریاست گزارشی از وضع انتشار اوراق قرضه دولت ایران در جمهوری فدرال آلمان که چندی پیش اجازتاش را مرحمت فرمودید تهیه شده است و گزارش اقدامات را تقدیم مجلس محترم میکنم همچنین اصلاح بودجهای است مربوط به وزارت راه که بایستی در کمیسیون بودجه مورد رسیدگی قرار گیرد تقدیم مقام ریاست میشود.

رئیس - به کمیسیون بودجه ارجاع میشود.

۵ - طرح گزارش شور اول کمیسیون دارائی راجع با اجازه پذیرفتن تغییرات اساسنامه صندوق بین المللی پول

رئیس - گزارش شور اول راجع با اجازه پذیرفتن تغییرات اساسنامه صندوق بین المللی پول و مشارکت ایران در طرح حق برداشت مخصوص مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۲۳ آذر ماه ۱۳۴۷ با

حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۲۶۹۴۸ - ۱۳۴۷/۹/۴ راجع به اجازه پذیرفتن تغییرات اساسنامه صندوق بین المللی پول و مشارکت ایران در طرح حق برداشت مخصوص را که بشماره ۵۸۹ چاپ شده مورد رسیدگی قرارداد و عیناً تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد. لایحه اجازه پذیرفتن تغییرات اساسنامه صندوق بین المللی پول و مشارکت ایران در طرح حق برداشت مخصوص

ماده واحده

۱ - بدولت اجازه داده میشود که تغییرات اساسنامه صندوق بین المللی پول را که ترجمه فارسی آن ضمیمه این قانون است بپذیرد. قبولی ایران را بصندوق بین المللی پول اطلاع دهد.

۲ - بدولت اجازه داده میشود که در حساب برداشت مخصوص مطابق مقررات اساسنامه تغییر یافته صندوق مشارکت کند و برای این منظور تسندی را که حاکی از پذیرفتن تمام تعهدات ناشی از مشارکت در حساب مزبور است امضاء و بصندوق بین المللی پول تسلیم کند.

۳ - ببانک مرکزی ایران اجازه داده میشود که از طریق نماینده دولت ایران در صندوق بین المللی پول کلیه عملیات و معاملات مربوط به حق برداشت مخصوص را بصلاحدید خود و بر طبق اساسنامه تغییر یافته صندوق انجام دهد و منجملاً:

الف - تخصیص با الغی حق برداشت مخصوص را در هر زمان بپذیرد و ببارد کند.

ب - از حق برداشت مخصوص برای بدست آوردن ارزهای خارجی و ببا گرفتن ریال استفاده کند.

ج - ریال یا ارز خارجی در اختیار استفاده کنندگان از حق برداشت مخصوص بگذارد.

د - ثبت عملیات و معاملات مربوطه را در دفاتر صندوق تقاضا کند.

۴ - بانک مرکزی ایران نمیتواند اصل سهمیه حق برداشت مخصوص را که بایران تخصیص داده میشود جزو پشتوانه ریال بگذارد ولی مجاز است خالص حق

برداشت مخصوص را که از سایر مشارکت کنندگان پذیرفته و در دفاتر مربوطه صندوق به ثبت رسیده است جزو پشتوانه ریال قرار دهد.

۵ - آن قسمت از مقررات ماده واحده قانون اجازه مشارکت دولت ایران در مقررات کنفرانس منعقد در برن و در مربوط تأسیس صندوق بانک بین المللی مصوب ششم دیماه ۱۳۲۴ و سایر مقررات قانونی که با این قانون مغایرت دارد لغو میشود.

مخبر کمیسیون دارائی - خسروی کردستانی

گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه ۴ آذرماه ۱۳۴۷ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به اجازه پذیرفتن تغییرات اساسنامه صندوق بین المللی پول و مشارکت ایران در طرح حق برداشت مخصوص را مورد رسیدگی قرارداد و گزارش کمیسیون دارائی را در اینمورد تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور خارجه - مهرزاد

رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟

آقای پزشکیور بفرمائید.

پزشکیور - لطفاً جناب آقای معاون وزارت دارائی

توضیح بفرمائید که این تغییر اساسنامه این صندوق چیست؟ و این صندوق و کارش چیست؟

رئیس - آقای قوام صدی بفرمائید.

قوام صدی (معاون وزارت دارائی) - با اجازه مقام

محترم ریاست بنده قبلاً ذهن آقایان نمایندگان محترم را به خود صندوق بین المللی پول متوجه میکنم که قانون آن تصویب شده است و دولت ایران در آن شرکت دارد

ایجاد صندوق بین المللی پول برای تسریع مبادلات پولی بین کشورها بوده است و قریب ۱۱۱ کشور جهان امروز در این صندوق عضویت دارند دولت ایران هم با اجازه مجلس عضویت این صندوق را پذیرفته است بانجریاتی که با عملیات این صندوق در روابط پولی بین المللی بدست

آمد این فکر پیدا شد که برای تسریع گردش پول و نیازات پولی بین کشورهای با یک قدم اصلاحی دیگر برداشته شود و تسهیلات بیشتری فراهم بشود و این طرح برداشت مخصوص است که به اساسنامه صندوق اضافه میشود و در صورتیکه نصف بفرمائید دولت ایران هم در این طرح شرکت میکنند. موجب این طرح بلحق برداشت مخصوص یعنی بلحق بدون اینکه وجهی و پولی در بین باشد بل سرمایه‌های فرض میشود بنام حق برداشت مخصوص که روی رقم کل آن صحبت شده است. قبلاً موافقت شده است ۱۰ میلیارد دلار منظور شود. این طرح در واقع صورتی است که برای کشورهاییکه عضویت طرح حق برداشت مخصوص را پذیرفته اند بلحق استفاده از پول سایر کشورها پیدا میشود. میزان این حق استفاده متناسب سرمایه‌های است که هر کشور در صندوق بین المللی پول گذاشته است این حق استفاده عبارت از این است که اگر روزی بطور مثال کشوری احتیاج به ارز یا به پول کشور خودش داشته باشد میتواند بکشور دیگری که البته با توصیه صندوق معین خواهند شد مراجعه بکنند متناسب سرمایه‌ای که در صندوق دارد از کمک پول آن کشوری که مورد مراجعه قرار گرفته استفاده کند یعنی ارز و یا پول خود آن کشور در اختیارش گذاشته شود. توضیح عرض میکنم فرض بفرمائید دولت ایران برای احتیاجات ارزی خودش به مقداری مارک برای پرداختهای اقتصادی خود احتیاج دارد میتواند برای آن مقدار که احتیاج دارد بدولت آلمان و یا احیاناً دولت دیگری که مارک در اختیار داشته باشد و این را دفتر مرکزی طرح برداشت مخصوص معین و توصیه میکنند مراجعه و نقاضای مارک نمایند البته این حق برداشت هم میزان سهمی است که هر کشور در طرح برداشت مخصوص دارد مثلاً ما که ۱۲۵ میلیون دلار در صندوق سرمایه گذاری کرده ایم و در جمع کل ۵۹ درصد سرمایه را دارا هستیم میتوانیم بآن ۵۹٪ از جمع کل رقم قبول شده برای طرح برداشت مخصوص در دوره پنجساله از کشور آلمان و یا کشور دیگری که دارنده مارک باشد ارز دریافت داریم و همین ترتیب کشور دیگری که احتیاج دارد میتواند از ما تقاضا بکند و از ما ببال و یا پول دیگری که داشته

باشیم دریافت دارد البته باید توجه داشت که تعهد کشورهای شرکت کننده در این طرح برای کمک سایر کشورهای دو برابر سهمی است که در طرح دارند و این برداشت‌ها و پرداخت‌ها همه اختیاری است زیرا عضویت در طرح اختیاری است منتها تعهدی که هیت این است که اگر عضویت را قبول بکنند در صورتیکه مراجعه‌ای بشود و امکانات پولی کشور عضو یا بررسی صندوق اجازه بدهد تا حدودی برابر سهمیه مزبور باید ارز یا پول کشور خود را در اختیار کشور تقاضا کننده بگذارند. مقرراتیکه در این قانون ملاحظه میفرمائید همه اش اختیاری است تنها قسمت اساسی که شاید توجه داشته باشید و بنده فکر میکنم لازم باشد حضورتان توضیح بیشتری بدهم این است که بانک مرکزی ایران نمیتواند اصل سهمیه حق برداشت مخصوص را که به ایران داده میشود جزو پشتوانه ربال بگذارد ولی مجاز است خالص حق برداشت مخصوص را که در اختیار سایر شرکت کنندگان قرار میدهد و در صندوق به ثبت رسیده است جزء پشتوانه ربال قرار بدهد اگر فرض بفرمائید ۱۰ میلیارد دلاری که برای سرمایه حق برداشت مخصوص منظور کرده اند قسمت بکنند سهم دولت ایران پنجاه و نه صدم و بازرگ به شش دهم درصد میشود. یعنی قریب ۶۰ میلیون دلار ما می‌رسد که باید دو برابر آن را داشته باشیم که اگر کشوری بخواهد مراجعه کرد برای برداشت مخصوص در صورت وجود شرایط لازم ما ارز یا ربال در اختیار آن کشور بگذاریم این مبلغ ۶۰ میلیون دلار که در واقع سهم ما از حق برداشت مخصوص است چون نه پولی داده ایم نه چیزی از کسی گرفته ایم قابل احتساب در پشتوانه نیست و فقط بصورت بلحق برای ما شناخته میشود چون چیزی بکسی نداده ایم ولی اگر کشوری بخواهد مراجعه کرد و از این بابت پولی مثلاً پنج میلیون دلار از ما گرفت آن مقدار را که ما در اختیار آن کشور بر اساس این طرح گذاشته ایم آن ارز را میتوانیم بجزء پشتوانه قرار بدهیم برای اینکه پولی است که پرداخته ایم و میتوانیم پولی را که طلب داریم جزء پشتوانه قرار بدهیم تغییرات دیگر در این موافقتنامه بیشتر برای حسن اجرای این طرح در نظر گرفته شده

و علاوه بر خود طرح برداشت مخصوص که در موافقتنامه گنجانیده شده تغییراتی هم در پارهای مقررات دیگر داده شده منجمله سابق برای تضمینات مهم ۸۰ درصد سرمایه باستانی رأی میداد این میزان را برده اند بالا به ۸۵ درصد رسانده اند در چند مورد مهم باستانی ۸۵ درصد صاحبان سرمایه موافقت داشته باشند تا بشود تغییراتی در آن مسائل دارم مثل تغییر سهمیه یا تغییر برابری ها و غیره. اصلاح دیگر موافقتنامه مربوط به چند دیگر است که ملازمه با اجرای این طرح برداشت مخصوص دارد (مهندس بهبودی - ممکن است فرمائید عملاً بزرگ چند درصد سرمایه را تعهد کرده اند)

رئیس - لایحه پیشنهادهای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۶ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون محاسبات راجع به بودجه سال ۱۳۴۸ مجلس شورای ملی و ابلاغ بدولت

رئیس - گزارش بلق شورای بودجه ۱۳۴۸ مجلس شورای ملی مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون محاسبات مجلس شورای ملی کمیسیون محاسبات در جلسه ۲۶ آذرماه ۱۳۴۷ با حضور آقایان قراچورلو و مهندس پروشانی کارپردازان مجلس شورای ملی بودجه سال ۱۳۴۸ مجلس شورای ملی را که بشماره ۵۸۱ چاپ گردیده مورد رسیدگی قرارداد و شرح زیر تصویب نمود.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

بودجه سال ۱۳۴۸ مجلس شورای ملی

ماده ۱۶- برای پرداخت مقرری نمایندگان و حقوق کارکنان و هزینه‌های پرسنلی و اداری یکساله ۱۳۴۸ مجلس شورای ملی مبلغ - ۲۶۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال طبق صورت ضمیمه بکارپردازی مجلس شورای ملی اعتبار داده میشود که با تصویب هیئت رئیسه مجلس شورای ملی بمصرف برساند.

ماده ۳- بمنظور تأمین هزینه‌های غیر مستمر برای تکمیل و تجهیز ساختمان جدید و تهیه محل تأسیسات جدید مجلس شورای ملی مبلغ شصت میلیون ریال (۶۰/۰۰۰/۰۰۰) بکارپردازی مجلس شورای ملی اعتبار داده میشود که با تصویب هیئت رئیسه مجلس شورای ملی بمصرف برسد.

ماده ۴- بکارپردازی مجلس شورای ملی اجازه داده میشود صرفه جوئیهای احتمالی بودجه‌های سال ۱۳۴۷ و ۱۳۴۸ مجلس شورای ملی را برای خرید کتاب و رفع نقائص کتابخانه مجلس و خرید اثاثیه برای ساختمان جدید بمصرف برساند.

مخبر کمیسیون محاسبات - مانی

رئیس - نظیر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد). بورد در شور ماده واحده رأی میگیریم خواهش میکنم خانها و آقایانیکه موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید در بند الف اساسنامه

بودجه سال ۱۳۴۸ مجلس شورای ملی

شرح	مبلغ بر ریال
هزینه های مستمر : مقرری نمایندگان ، حقوق کارمندان ، حقوق خدمتگزاران ، کمک فصولی کارمندان و خدمتگزاران ، باخذ ۷/۴۰ و فوق العاده و مزایا و اضافه کار ، دستمزد کارگران و مستخدمین روزمزد ، هزینه ایاب و ذهاب ، پاداش آخر سال و سایر هزینه ها (هزینه مخاربات ، آب ، برق ، بنزین مواد نفتی ، تعمیرات ساختمان و نگاهداری باغ ، خرید اثاثیه ، خرید کاغذ ، تهیه وسائل چاپ و نوشت افزار ، هزینه های بهداشتی و بهای دارو و حق بیمه ، حق السهم اتحادیه بین المجالس هزینه جشنها و پذیراییها و تهیه لباس برای مستخدمین) و سایر هزینه های اداری مجلس شورای ملی	۲۶۷/۰۰۰/۰۰۰
هزینه های غیر مستمر : تکمیل و تجهیز ساختمان جدید و تهیه محل تأسیسات جدید مجلس شورای ملی.	۶۰/۰۰۰/۰۰۰
جمع	۳۲۷/۰۰۰/۰۰۰

رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست ؟ آقای یزشکیور بفرمائید .

یزشکیور - آنچه که کمیسیون محاسبات مجلس شورای ملی بعنوان بودجه سال ۴۸-۴۸ مجلس شورای ملی تقدیم مجلس شورای ملی کرده است درست شبیه همان

بر کک زورقه است چون من واقعاً نمیتوانم بعنوان بودجه بپذیرم که سال گذشته تقدیم شد و ما اینجا خدمت همکاران گرامی مطالبی را عرض کردیم و من فکر میکنم حد اقل برای امسال توجه بشود سه قلم کلی را بعنوان بودجه مجلس شورای ملی بمجلس شورای ملی اختصاص ندهند تعریف و خصوصیات و طرز بودجه نویسی همه همکاران گرامی اطلاع دارند در همان بحثی که در سال گذشته اینجا مطرح شد من بسوابق بودجه های مجلس شورای ملی که در ادوار گذشته تهیه میشد مرآجه کردم و دیدم که باجه دقتی در واقع يك بودجه تفصیلی تنظیم شده اقلام مختلف مربوط به هزینه های گوناگون مشخص شده است و بر اساس آن بودجه ای که بمجلس شورای ملی پیشنهاد شده است هر يك از نمایندگان دانسته اند که آن اقلام کلی از چه اقلام جزئی نتیجه گیری میشده است اینجا همانطور که ملاحظه میفرمائید در بابت مقرری نمایندگان و حقوق کارمندان و چه وجه مبلغ ۲۶۷ میلیون ریال ذکر شده است ولی اینکه حقوق نمایندگان و کارمندان چه اندازه است و موارد دیگری که در اینجا ذکر شده است چه اندازه است تصریح نشده و من نمیدانم مجلس شورای ملی که

بخصوص باید خصوصیت توجه نسبت به اقلام درآمد و هزینه ها را داشته باشد چطور در این مورد میخواهد به این بودجه بعنوان يك رسیدگی کامل رأی بدهد بسیاری از مسائل و مشکلاتی که همکاران گرامی پیش میآید و ما مشکلاتی در سازمان اداری و غیر اداری مواجه هستیم غالباً ناشی از عدم توجهی است که به این مسائل خطیر حساس میشود در حالیکه اگر مجلس شورای ملی از خودش شروع بکند دقت نسبت به اقلام بودجه را از خودش شروع بکند آنوقت يك مجوزی برایش هست که نسبت به بودجه هایی که دولت تقدیم میکنند هزینه ها و مخارج سازمانهای دولتی ما آن تکند سنجی بایست را داشته باشیم و به این جهت است که بهر حال من این ورقه را نمیتوانم بعنوان بودجه بشناسم و استدعا میکنم از مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی و همچنین همکاران گرامی که این گزارش بر گردد بکمیسیون محاسبات بهر حال آن محاسبانی که ذر کمیسیون کرده و بر اساس آن این اقلام را تشخیص

داده و بعنوان بودجه بما ارائه داده است آنرا بعنوان گزارش بمجلس ارائه نکنند و بمجلس بیاورند و ما واقعاً يك بودجه کاملی را بررسی کنیم و من این را بودجه نمیانم که بتواند در مجلس شورای ملی مطرح شود و مورد رسیدگی قرار بگیرد چون این مطلقاً گنگ و خاموش است تقاضا میکنم به کمیسیون محاسبات بر گردد و کمیسیون محاسبات بودجه اساسی و تفصیلی را بمجلس شور ی ملی پیشنهاد بکند (صحیح است).

رئیس - آقای دکتر دادفر بفرمائید .
دکتر دادفر - همانطور که همکار محترم تذکر دادند رسیدگی به بودجه بخصوص بودجه مجلس شورای ملی که در واقع میشود گفت فعالیت يك ساله مجلس را از نظر مالی مشخص میکند شاید بطور دقیق لازم باشد در این مواد سه گانه غیر از ماده اول که يك حقوق مستمری است و جمع آن ۲۶۷ میلیون ریال معلوم شده است که سه نمایندگان محترم و کارمندان اداری پرداخت میشود رسیدگی از نظر استحضار مفید باشد ولی بنظر من از نظر موقعیت تأثیری نداشته چون به موجب قوانینی پرداخت شده اما در مواد دیگر عرضی ندارم در ماده ۲ مبلغ شش

میلیون تومان برای تکمیل ساختمان مجلس شورای ملی اختصاص داده شده موقعیکه در دوره ۱۹ برای بار اول احداث بنای جدید مجلس شورای ملی مطرح شد من شخصاً یکی از مخالفین این مسئله بودم که با وضع اعتبارات آن روز مملکت ساختن مجلس شورای ملی شاید ضرورت نداشت البته موافقین این امر دلایلی ذکر کردند از جمله فرسودگی محل ساختمان فعلی که بهیچ وجه قابلیت تعمیر نداشته و توسعه فعالیت های مجلس ، بوجود آمدن احزاب ، وجود کمیسیونها و غیر ذلك که بجای خودش جالب بود مجلس تصویب کرد ولی حالا که این امر شروع شده سالی شش میلیون تومان برای تکمیل ساختمان مجلس شورای ملی و تالار جلسه علنی بنظر من کافی نیست این ساختمان را نباید بقول معروف کرو و کر کرد باید يك مرتبه تا يك اعتبار کافی شروع کرد و تمام کرد بنده میخواهم توجه نمایندگان محترم را جلب کنم که مسئله ساختمان مجلس شورای ملی علاوه بر اینکه از نظر ساختمان و جا من حیث نمایندگان

و مجلس مورد لزوم است از نظر حفظ شئون و اعتبارات مجلس شورای ملی واقعاً الزم است باین معنی که بتدریج بعنوان بنای کامل بعضی از مزایائی که مجلس شورای ملی دارد از دست میدهد در اغلب مواقع آقایان ملاحظه فرموده اند کمیسیونهای مشترک در مجلس منا و بر ریاست مجلس سنا تشکیل شده در حالی که بایستی در مجلس شورای ملی و بر ریاست مجلس شورای ملی تشکیل شده باشد علت این عدم تشکیل شدن آنها فقط نبودن جا بوده است در پذیرائی از سلاطین یا رؤسای کشورها که دعوت شاهنشاه آریامهر به کشور ما دعوت شده اند حق این است تمام این تشریفات و تمام این نظمهای رسمی در مجلس شورای ملی تشکیل میشود و اگر اینجا نشده و در مجلس سنا شده بعلمت ساختمان و بنا بوده و این ساختمان مجلس شورای ملی نه تنها برای ما از نظر احتیاجات داخلی مجلس واقعاً ضروریست بلکه از نظر حفظ پرستی و شئون خود مجلس ضروری است و با این ۶ میلیون تومانی که برای تکمیل ساختمان اینجا منظور شده من اطمینان ندارم بتوانیم اقدامی بکنیم .

رئیس - آقای دکتر دادفر ، این مبلغ فقط برای خرید اثاثیه و لوازم است برای ساختمان تالار و قسمتهای دیگر اعتبارش در بر نامه چهارم تأمین شده است .

دکتر دادفر - بهر صورت چون در اینجا روشن نشده است اگر در طرح سازمان بر نامه ساختمان مجلس شورای ملی گنجاندیده شده است انشاء الله در بر نامه چهارم ساخته خواهد شد عرضی ندارم من تصور کردم که چون نوشته است تأسیسات جدید مجلس شورای ملی بنظر من غیر کافی رسید در غیر این صورت عرضی ندارم مسئله دیگری که بنده میخواستم اینجا عرض کنم و نظر مقام محترم ریاست و کارپردازان محترم را جلب کنم راجع به امور درمانی مجلس است اعم از نمایندگان و کارکنان مجلس ، در تمام وزارتخانهها و حتی سازمانهای کوچک دولتی برای خودشان اگر بیمارستان ندارند لااقل يك بهداشتی کوچک دارند این بهداشتی که در مجلس شورای ملی است درست است که در مواقع ضروری اگر خدای نکرده کسی سگتیه کرد آمپولی به او تزریق میکنند ولی وضع خوب

و مجهزی ندارد و لا نمایندگان محترم و کارمندان مجلس شورای ملی را بیکی از مؤسسات درمانی معرفی کنند که در مواقع ضروری مواجهه کنند و اگر مقدور است و بودجه و اعتباری نیست پیشنهاد میکنم که مجلس شورای ملی با یکی از بیمارستانها و بهداریهای مجهز قرارداد ببندد که نمایندگان با کارمندان بحساب خودشان در آنجا بستری شوند یا معالجه شوند اصلاً جائی نباشد که آدم بداند که وقتی به آنجا میخواید مراجعه کند سرگردان نمیشود و عکسبرداری یا کار دیگری داشته باشد انجام میدهند و بدانند که مجلس شورای ملی با کدام بیمارستان طرف است و بنده پیشنهاد میکنم اگر حق العلاجی مجلس نمیبرد از حقوق مراجعه کننده کم کنند خلاصه در این مورد بایک مؤسسه آبرومند درمانی دولتی یا خصوصی یا دانشگاهی قرارداد ببندند چند مرتبه بنده از همکاران شنیده‌ام که آقا برای فلان مورد ما بکجا مراجعه کنیم من چون طبیب نبودم و اطلاعاتم در همین حدود بود میگویم نمیدانم باید از همکاران طبیبان بپرسید. این خیلی آسان است که یک بیمارستان مجهز پیدا کنید که اگر آقایان نمایندگان و کارمندان مجلس مراجعه کردند با فلان شرایط معالجه شوند و پولش را هم بدهند و این تسهیلات زیادی است برای نمایندگان و کارمندان مجلس. مطلب دیگری که نظر مقام ریاست را مخصوصاً جلب میکنم اینست که نمایندگان مجلس شورای ملی بر حسب ضرورت و بر حسب دعوت و بلحاظ شرکت در بعضی از کنفرانسهای عمومی ناچار میشوند گاهی بخارج یا داخل کشور بجزوه‌های انتخابیه شان مسافرت کنند خوشبختانه هواپیمائی ملی در داخله لاقبل به آقایان نمایندگان این لطف را کرده‌است که تخفیفی قائل میشود اما این تخفیف در سایر قسمتها مثل راه آهن و غیره موجود نیست اگر چند نفر از نمایندگان برای کاری که مربوط بمجلس است و با شرکت در کنفرانس فرض بفرمائید حقوق بشر یا کنفرانس بین‌المللی بشر که در دعوتها یک از طرف دول میشود این منطق ندارد که برای کارمندان ساده دولت هواپیمائی ملی ۴ درصد تخفیف بدهند ولی برای نمایندگان مجلس و کارمندان اداری مجلس هیچکدام از این تخفیفها

نیست لاقبل به اندازه يك کارمند دولت مستحق که هست اگر برای نمایندگان مقتضی نیست لاقبل برای کارمندان داخلی مجلس تخفیفی قائل شوند این کارها دیگر با هواپیمائی ملی است که باید اقدامی بکنند بنده در خاتمه با توجه باینکه بیشتر نظر همکار محترم آقای پزشکپور از تقاضای ارجاع مجدد به کمیسیون رسیدگی به رقم ماده اول لایحه است در ماده دوم که روشن است و قابل رسیدگی نیست آن رقم اول هم مجموع حقوق و مقرری کارمندان و کارکنان مجلس شورای ملی است که دریافت نمیکند و ریز این اقلام در بودجه سال گذشته منعکس بود الآن هم اساساً پرداختها بر مبنای قانون است نه میشود آنرا کم کرد نه زیاد بر گشت لایحه بکمیسیون محاسبات موجب تأخیر در کارهای مجلس خواهد شد الآن متمم بودجه مملکتی و بودجه سال ۴۸ دولت هم در دستور کمیسیون بودجه است به علاوه کارهای دیگر میخواستم عرض کنم که در تقاضای خود اصرار نداشته باشند تا بودجه مجلس زودتر تصویب بشود و مجلس هم بکارهای دیگرش رسیدگی کند.

رئیس - آقای مصطفوی بفرمائید.

مصطفوی (رئیس کمیسیون محاسبات) - با اجازه مقام ریاست نظر باینکه همکار محترم جناب آقای مانی مخیر کمیسیون تشریف ندارند با اجازه مقام ریاست بنده در جواب فرمایشات همکار محترم آقای پزشکپور و همکار محترم آقای دکتر دادر فر توضیحاتی عرض میکنم و فکر میکنم قانع بشوند در سال گذشته موقعیکه بودجه مجلس شورای ملی مطرح بود راجع باین نکته که ارقام ریزی که مجوز قانونی دارد و پرداخت آن هر دفعه با تصویب هیئت رئیسه بعمل میآید با ضرورت دارد یا نه بحث شد و مجلس محترم رأی داد که صورت ریز ارقام دیگر ضرورت ندارد بنابراین آقایان کارپردازان و کمیسیون محاسبات تبعیت از نظری که در سال گذشته مجلس محترم ابراز فرمودند بودجه را امسال به این طریق منظور داشتند اما آنچه منظور نظر جناب آقای پزشکپور بود راجع بدقت در اقلام بودجه بنده باید عرض کنم که ما در یکی دو جلسه کمیسیون محاسبات بصورت ریز تمام

اقداماتی میکند و اگر خدای نکرده که هیچوقت امیدوار پیش نیاید کسالت بیشتری پیدا کنند در سیاستها بستری میشوند و با تصویب هیئت رئیسه مجلس با آنها کمک میشود و مقام ریاست هم دستور فرموده‌اند کمیسیونی مرکب از آقایان دکتر اعتمادی و دکتر سعید و دکتر آقابابان در تواعظم مشغول بررسی طرح قرارداد است هستند که نمایندگان بهر بیمارستانی مراجعه کردند تا استفاده از تسهیلاتی که داده میشود به آنجا بروند امیدوارم آقایان نمایندگان محترم هیچوقت محتاج مراجعه به بیمارستان نشوند ولی بهر حال تصمیماتی گرفته شده است که این مسئله هم حل بشود. در مورد رستوران یکی از همکاران یادداشتی نوشته‌اند که چون بنده در جریان نیستم ولی فکر میکنم چون ماه رمضان بوده است رستوران دایر نبوده و آقایان کارپردازان در صدد هستند که از این هفته رستوران را دایر بنمایند (احسنت).

رئیس - آقای قوام صدوری بفرمائید.

قوام صدوری (معاون وزارت دارائی) - نماینده محترم جناب آقای دکتر دادر فر اشاره‌ای فرمودند راجع به بلیط هواپیمائی که بنده خودم را موظف دانستم توضیحی به مجلس محترم عرض کنم، استحضار دارید که برای گردش کار هواپیمائی بازرگانی در دنیا قرار دادی بین کشورهای بسته شده است بنام قرارداد «یاتا» که اغلب کشورهای مهم و هواپیمائیهای مهم کشورهای عضو این قرارداد هستند و در این قرارداد تعهدات زیادی را شرکت‌های هواپیمائی بگردن گرفته‌اند برای گردش کار، البته چند کشور هستند که عضویت یاتا را ندارند، اینها مسلماً شرکتها و هواپیمائیهای درجه دوم هستند بموجب قرارداد یاتا شرکت‌های هواپیمائی مکلف به اجرای مقررات بسیار بیچیده و در عین حال دقیقی هستند، هیچ نوع تخفیفی شرکتها نمیتوانند در نرخ بلیط بدهند (صادق سمعی) - به کارمندان دولت تخفیف میدهند، همین موضوع را خواستم عرض کنم، در قرارداد یاتا برای دولت هر کشوری این حق را قائل شده‌است که بهیچانی که لازم بداند در موارد ضروری بشرکت‌های هواپیمائی کشور خودش دولت دستور بدهد بلیط معینی در نرخ بلیط تخفیف بدهد، این

این ارقام رسیدگی کردیم و چون بعضی از ارقام رسیدگی‌شده برای ما میسر نبود ناچار بودجه را برگردانیدیم خدمت جناب آقای رئیس و آقایان کارپردازان. هیئت رئیسه محترم و جلسه مشترکی با حضور هیئت رئیسه و کمیسیون محاسبات تشکیل شد و به ریز تمام اقلامی که این ارقام را تشکیل میدهد ما رسیدگی کردیم و چون ریز تمام این ارقام مجوز قانونی داشت و قانع کننده بود بودجه را به این نحو تهیه کردیم بنابراین این بجناب‌عالی اطمینان میدهم تمام ارقام ریز این موضوع رسیدگی شده است البته هر يك از آقایان که مایل باشند میتوانند رسیدگی کنند و در لوابی که يك شوری است حق این است موقعیکه در کمیسیون محاسبات مطرح بود تشریف می‌آورند و به این اقلام رسیدگی میفرمودند که اینها یکی دو نفر دیگر هم شرکت کردند غیر از کارپردازان و هیئت رئیسه و ملاحظه فرمودند (پزشکپور) - این ارقام که مخفی نیست باید در مجلس مطرح شود (در اختیارتان هست ولی صورت ریز حقوق فلان خدمتگزار چیزی نیست که در مجلس مطرح بشود بنده راجع بفرمایشات جناب دکتر دادر فر باید عرض کنم که ایشان راجع به هزینه‌های مستمر که راجع به هزینه‌های اداری و پول تلفن و مخابرات و حقوق کارمندان است قانع شدند نظرشان راجع به ۶ میلیون تومان اعتبار عمرانی بود خوشبختانه توضیحات مقام ریاست بنده را از ذکر مطالبی بی‌نیاز کرد. ساختمان مجلس شورای ملی اعتبارش در متن بودجه دولت و طرح سازمان برنامه منظور است این ۶ میلیون تومان برای تجهیز بنا و تکمیل ساختمان است چون ممکن است کلامه تکمیل موجب اشتباه شود و در مشخصات فنی که برای ساختمان ضمیمه قرارداد است بعضی نکات در نظر گرفته نشده باشد مثل این کاشیکارهایی که در جلوی فاساد مجلس شورای ملی است این مخارج تزئینی و چیزهاییکه در مشخصات ساختمان پیش‌بینی نشده در همین اعتبار که اساسش برای تجهیز و ملیمان مجلس شورای ملی است از این محل پرداخت بکنند در مورد بهداری که جناب دکتر دادر فر فرمودند البته آقایان مستعضر هستند که در حال حاضر بهداری مجلس که در اینجا هست برای معالجات فوری و مخارج اورژانس

تخفیف را شرکت هواپیمائی ملی یا هر شرکتی که عضو باشد است مجاز است بدهد، تخفیفهای دیگر ممنوع است و مجازاتهای سنگینی دارد. این دستور هم از طرف دولت بامضای رئیس دولت بفرستد که هواپیمائی ملی داده شده است و چون شرکت هواپیمائی ملی نمی تواند و حق هم ندارد و بخودش هم اجازه نمیدهد که خدای نخواستہ نمایندگان محترم مجلس را عضو دولت و کارمند دولت بداند. با تمام نمایی که در این کار داشتند و اقامت شرکت در این طریق است که هر نوع بتواند کمک و تسهیلات بیشتری برای همه بویژه نمایندگان مجلس فراهم کند ولی نمی توانسته این را تلقی کند که کارمندان مجلسین و بطریق اولی نمایندگان مجلسین عنوان کارمند دولت داشته باشند، بنابراین از مشمول آن دستور دولت به شرکت هواپیمائی ملی بر اساس مقررات باقا خارج هستند و از این جهت شرکت هواپیمائی ملی نه تنها تقصیری ندارد بلکه متأسف است.

رئیس - آقای مهندس بهبودی بفرمائید

دکتر مهندس ناصر بهبودی - اینجا امروز در بودجه مجلس همکار محترم آقای پزشکپور تذکراتی دادند که چون بنده با اینکه مطالب و مسائل خیلی مختصر از تصویب آقایان بگذرد همیشه مخالف بودم نظر ایشان را تأیید می کنم که حق بود بودجه تفصیلی و مفصل تری به عرض مجلس برسد و مجلس با اطلاعات بیشتری رأی میداد، مسئله دیگری که جناب آقای دکتر دادفر مطرح فرمودند که چون ایشان تذکر دادند بنده لازم نمی دانم وقت مجلس را بگیرم، فقط لازم میدانم که عرض برسانم که این حیثیت مملکت است که هر چقدر محل مجلس شورای ملی با ترقیات امروزی مملکت تطبیق بکند بهتر است (صحیح است) ولی علت اینکه مزاحمتان شدم مسئله ساختمانی است که مدتی است ظاهر آن تمام شده و به علت تمام شدن ساختمان قسمتی از ساختمان قدیم مجلس را خراب کردند و الان کار اداری مجلس و تشکیل کمیسیونهای مجلس همانطور که همکاران توجه کردند همیشه دچار اشکال میشود و روزهایی که سه یا چهار کمیسیون

باید در مجلس تشکیل بشود، محلی برای تشکیل کمیسیون نیست و گاهی اوقات مجبور میشوند که برای تشکیل کمیسیون در راهرو ها اجتماع کنند، بنده خواستم کارپردازان محترم به عرض مجلس برسانند علت اینکه از این ساختمان مجلس نمیتواند استفاده ببرد چیست، آیا هنوز تمام نیست؟ اگر تمام نیست چطور کفترانسهای بین المللی را میشود در آنجا تشکیل داد و اگر تمام است چرا تحویل نشده، کمی تصور میکنند در این تحویل و تحول چون عمالکار مجلس دچار اشکال شده، قسمت های اداری مجلس بعضی هایشان محل مناسبی ندارند و از همه مهمتر کار تشکیل کمیسیونهاست که باید هر کمیسینی محلی مناسب داشته باشد و متأسفانه از این حیث در مضیقه هستیم، متشکر میشوم اگر توضیح بفرمایند علت استفاده نکردن از این ساختمان چیست.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۶- برای پرداخت مقرری نمایندگان حقوق کارکنان و هزینه های پرسنلی و اداری بکساله ۱۳۴۸ مجلس شورای ملی مبلغ ۲۶۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال طبق صورت ضمیمه بکارپردازی مجلس شورای ملی اعتبار داده میشود که با تصویب هیئت رئیسه مجلس شورای ملی بمصرف برساند.

رئیس - نسبت بماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده اول رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. مدتی قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳- بمنظور تأمین هزینه های غیر مستمر برای تکمیل و تجهیز ساختمان جدید و تهیه محل تأسیسات جدید مجلس شورای ملی مبلغ شصت میلیون ریال (۶۰/۰۰۰/۰۰۰) بکارپردازی مجلس شورای ملی اعتبار داده میشود که با تصویب هیئت رئیسه مجلس شورای ملی بمصرف برسد.

رئیس - نسبت بماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده دوم رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. مدتی قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۴- بکارپردازی مجلس شورای ملی اجازه داده میشود صرفه جوئیهای احتمالی بودجه های سال ۱۳۴۷ و ۱۳۴۸ مجلس شورای ملی را برای خرید کتاب و رفع

نقائص کتابخانه مجلس و خرید کتابهای اضافی بخردند بمصرف برسانند.

رئیس - آقای فخرطباطبائی بفرمائید.

فخر طباطبائی - عرض کنم در این دو ماده ای که تصویب فرمودند به کیفیتی که ملاحظه میشد این اعتبارات با تصویب هیئت رئیسه مجلس بمصرف میرسد ولی بماده سوم صرفه جوئیهای احتمالی بکارپردازها حق دارند بمصرف خرید کتاب و خرید انجمن برسانند بدون اینکه

محتاج تصویب هیئت رئیسه باشد برخلاف ماده قبلی عرض بنده این است که اولاً اگر این بودجه صورت بودجه کمالی ارائه میشد

بمتر این بود که مصرف خرید کتاب را هم معین میکردند اعتبار خاصی در بودجه میگذاشتند و این اعتبار بمصرف خرید کتاب میرسد حالا که اینکار را نکردند و از محل صرفه جوئی گذاشتند این محل صرفه جوئی هم لافل به تصویب هیئت رئیسه برسد برای خودکارپردازها هم بنده فکر میکنم بهتر همین باشد و دور از احتیاط است که بعداً

اسباب حرف باشد و اینکه ما نمایانیم این صرفه جوئی چه مبلغی است ممکن است یک سال مبلغ قابل ملاحظه ای باشد و یک سال هم اصلاً صرفه جوئی نباشد این است که

بهر ترتیب صلاح بدانند محل مصرف کتاب و بودجه کتاب را منجز در بودجه معین بفرمایند یا اینکه اگر از محل

صرفه جوئی میخواهند خز بداری کنید این قبیل صرفه جوئی را ولو اینکه شورای کتابخانه هست و دقت میکنند با وجود این نباید به تصویب هیئت رئیسه مجلس برسد ما بدقت نظر جناب آقای رئیس محترم مجلس کمال احترام را داریم نباید در هیئت رئیسه با دقت نظر بیشتر اگر لازم و ضروری باشد میخرند خیلی متشکر هستم (صحیح است).

خواجه نوری - ما موافقم پیشنهادتان را مرقوم بفرمائید.

رئیس - آقایان موافقت میفرمایند که اینهم با تصویب هیئت رئیسه باشد.

مصطفوی نائینی - میخواستم عرض بکنم که تمام کارهای کتابخانه با تصویب شورای کتابخانه که جناب آقای علی اصغر حکمت و اشخاص با فضل دیگری در آنجا هستند رسیدگی میشود و انجام میشود مگر این چون مجلس موافقت

دارد نشده هم نظری ندارم موافقم که اضافه بشود
 رئیس - نظر دیگری نیست؟ (اظهاری نشد)
 پیشنهاد آقای فخر طباطبائی مطرح است که جمله بانصوب
 هیئت رئیسه مجلس شورای ملی در ماده سوم اضافه شود
 خانها و آقایانیکه با این پیشنهاد موافقت خواهند میکنند
 قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد حالانکه مادامکه
 با اضافه کردن این پیشنهاد برای میگیریم خانها و آقایانیکه
 موافقت خواهند میکنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند)
 تصویب شد در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
 نسبت به این لایحه با ورقه اخذ رأی میشود.

(اسامی نمایندگان بترتیب آتی و سینه منشی
 (مهندس صائبی) در محل نطق اعلام و اخذ رأی بعمل آمد)
آقایان: محدث زاده - دکتربهبهانی - دکترب
 غنی - کورس - بانو جهانبانی - دکتربیضائی - دکترب
 پرو اعظم - مصطفوی نائینی - بانو سعیدی - دیبیم -
 بوشهری - ارسنجانلی - موسوی - اهری - تیمسار
 وحدانیان - عجم - دکترعادل - دکتربزدان پناه -
 مهندس کیا - نوسلی - الموتی - مهندس ارفع -
 دکتربنجیمی - دکتربمدنی - مؤید امینی - پروفیسور
 مخبر فرمند - مدرسی - ابوزر - مافی - مهندس
 سهم الدینی - پور بابائی - مهندس اخوان - ثامنلی -

مهندس برومند - مهندس غفرت - دکتربخرازی - دکترب
 کیان - انشاء - ملکزاده آملی - شاهنده - پزشکی -
 دکترباسدی - روستا - دکتربوفا - شهرستانی - دکترب
 ملکلی - مهندس اسدی سمیع - مهندس قادرپناه - دکترب
 حکمت - محمد ولی قراچورلو - سرتیپ پور - عباس
 میرزائی - صائب - معزی - مرتضوی - جهانشاهی -
 قراچورلو - امام مردوخ - مهندس زرآور - رضازاده -
 صادق سمعی - دکتربکفائی - دکتربمهدب - روحانی -

مهندس یارمحمدی - آموزگار - مهندس پرویز بهبودی
 دکتربرفعت - دکتربموتقی - دکتربکلایی - مهندس زنجانی
 بختیاری پور - دکتربرشقی - دکتربفرد - دکتربصاحبم
 دکتربوحید دنیا - ساکینیان - مهندس معینی - دکتربسعید
 دکتربرقعی - اخلاقی - دکتربخیراندیش - مهندس فیروز
 عدل - کمالوند - دکتربقائلی یزدی - تیمسار نکوزاد - مبارکی
 صالحی - پاینده - ظفر - فضائلی - کاشمی - موسی صالحی -

حیدر صائبی - غلام نیاکان - پورساطع - دکتربرومند -
 امامی رضوی - دکتربکاکیک - دکتربمتین -
 دکتربرهتوردی - مزیدی - امیر احمدی -
 عامری - تهرانی - حقشناس - سلیمانی - قاضی زاده -
 دکتربرضوانی - مرونی - مهندس کیا کجوری - محمد
 اسدی - مهندس پروشانی - پدراپی - بختیار بختیارپناه -
 فهیمی - دانشمند - خانلر قراچورلو - دکتربدودی -
 مهندس بهرامزاده ابراهیمی - بانو تربیت - صادقی -
 مهندس معتمدی - جاماسبی - بهنیا - کلانتر هرمزی -
 فیاض فاضلی - شکبیا - ضیاء احمدی - دکتربمهدوی -
 دکتربحکیم شوشتری - دکتربیت منصور - دکتربصفائی -
 صدقیانی زاده - دکتربمحقق - ربگی - تیمسار حکیمیان -
 دکتربمعظمی - بهادری - خسروی - ادیب سمعی -
 مهندس اربابی - جوادی - بانو بزرگ نیا - بانو دکترب

دولت‌شاهی - شیخ الاسلامی - دکتربحبیب اللهی - مهندس
 جلالی نوری - دکتربشربت - عبدالحسین طباطبائی -
 مهاجرانی - اصولی - معیری - دکتربشفیع امین -
 تیمسار هماپونی - دکتربصالحی - شاخوئی - مبارکی -
 دکتربگانگی - محسنی مهر - کریم بخش سعیدی -
 زرگر زاده - ماهیار - دکترباسفندیاری -
 مهندس اردلان - جنی - بدر صالحیان - جوانشیر - صدیقی
 کیوان - پردلی - دکتربفروور - یزشکیپور - دکتربطالع -
 دکتربخطیبی - مهندس صائبی - مهندس معینی زنده - فخر
 طباطبائی - دکتربامامی خوئی - بانو ابتهاج سمعی -
 مجد - فولادوند - دکتربسبزواری - مهندس ریاضی -
 پرویزی - دکتربمهدب - یوسفی - رضوی - دکترب
 قهرمان - دکتربمیرعلاء - دکتربدادفر - دکترباعتمادی -
 مهندس عطائی -

(آراء مأخوذه شماره شد نتیجه بقرار زیر اعلام
 گردید).
 آراء موافق ۱۸۱ رأی
 آراء مخالف ۴ رأی
 آراء سفید بلامت امتناع ۴ رأی

رئیس - لایحه ۱۸۱ رأی موافق و ۴ رأی منتقد
 رأی مخالف تصویب شد بکارپردازی مجلس شورای ملی و
 دولت ابلاغ میشود

موافقین - آقایان:

دکتربرشقی - دکتربخیراندیش - دکتربمتین -
 کمالوند - تیمسار نکوزاد - محمد اسدی - دکتربامامی
 دکتربکفائی - جوانشیر - بانو تربیت - بختیاری پور - دکترب
 مهدوی - مهندس یارمحمدی - دکتربملکی - بانو سعیدی
 مهندس برومند - قاضی - دکتربنجیمی - محدث زاده -
 پور بابائی - انشاء - نوسلی - دکتربپرو اعظم - شهرستانی
 مهندس سهم الدینی - بانو جهانبانی - شاهنده - ملکزاده
 مهندس اخوان - دکتربکیان - دکتربوفا - پزشکی -
 جهانشاهی - صائب - مهندس زرآور - مهندس ارفع - عباس
 میرزائی - دکتربخرازی - سرتیپ پور - مهندس قادرپناه
 پورساطع - مهندس غفرت - جاماسبی - صدقیانی زاده
 دکتربمعظمی - مافی - کیوان - ادیب سمعی - حیدر صائبی - فخر
 طباطبائی - بوشهری - مهندس اردلان - خواجہ نوری -
 عجم - دکتربغنی - مؤید امینی - دکتربضائی - مدرسی
 کورس - مهندس ریاضی - دکتربمیرعلاء - تیمسار
 وحدانیان - مجد - دکتربگانگی - روستا - اصولی
 مبارکی - دکتربرهتوردی - بانو دولت‌شاهی - دکترب
 زعفرانی - شاخوئی - دکتربشربت - خسروی - مهندس معینی زنده
 دکتربامین - بهادری - معیری - دکترباعتمادی - بانو بزرگ نیا -
 دکتربقهرمان - شیخ الاسلامی - دکتربخطیبی - ماهیار -
 دکتربصالحی - زرگرزاده - دکترباسفندیاری - دکترب
 بزدان پناه - مهندس صائبی - محسنی - پروفیسور مخبر
 فرمند - دکتربالموتی - مهاجرانی - مهندس اسدی
 سمیع - سعیدی - تیمسار هماپونی - مهندس اربابی -
 فیاض فاضلی - ساکینیان - فهیمی - دکتربرقعی - مرونی -
 ظفر - کاشمی - اخلاقی - رضوی - دکتربفرد - موسی
 صالحی - مهندس فیروز عدل - امامی رضوی - حقشناس -
 امیر احمدی - عامری - دکتربرومند - تهرانی - دکترب
 حکیم شوشتری - ضیاء احمدی - دکتربکلایی - مهندس
 جلالی نوری - کلانتر هرمزی - دکتربیت منصور -
 جوادی - ملک افضلی - دکتربرضوانی - دانشمند -
 بختیار بختیارپناه - سلیمانی - دکتربحبیب اللهی - ربگی -
 دکتربصفائی - نیاکان - قاضی زاده - دکتربمهندس بهبودی -
 بهنیا - تیمسار حکیمیان - فولادوند - بانو ابتهاج سمعی - مهندس

مخالفین - آقایان:
 دکتربفروور - دکتربطالع - یزشکیپور - پردلی
ممتنعین - آقایان:
 فضائلی - عبدالحسین طباطبائی - دکترباسدی -
 دکتربسعید حکمت - فرهاد پور
**۸ - بیانات بعد از دستور آقایان: دکتربگانگی -
 یزشکیپور**

رئیس - آقای دکتربگانگی بعنوان بعد از دستور
 صحبت میکنند بفرمائید
دکتربگانگی - انگیزه بنده برای کسب اجازه
 و ذکر این چندکلمه از این جهت بود موقفی که جناب آقای
 پردلی وکیل محترم سیستان از پشت تریبون مراجعت
 میفرمودند با یک قیافه باس آمیزی بنده ایشان را دیدم
 تشریف میبردند در محل خودشان و بجایگاه خودشان
 بنظر بنده ما اینجا هستیم که از طرف ملت از طرف
 حوزه انتخابیه خودمان نمایندگی داشته باشیم مشکلاتی را
 که آنها دارند بحث کنیم دولت هم موظف است تقاضاهای
 ما را واقعاً رسیدگی بکند دولت مقدوراتی دارد فوہاجرانی
 مملکت است و مشکلاتی را که ما میگوئیم کمتر بین کاری
 که میکند باید رسیدگی کند در اینجا بنده تصدیق
 میکنم که سیستان موضوع سد سیستان یک مشکلی است
 وهماطوریکه حضرت آقای رئیس فرمودند از نظری

مهندسی وقتی از نظر سیاسی و از نظر و جهات دیگر و جنبه‌های دیگر البته مشکلی ایجاد شده و مسیر سد شاید بطرف افغانستان باشد ولی نایستی ما بوس بودنده موجب بوجب خاک ایران را همانطوریکه همه آقایان همین نظر را دارند مقدس میدانم بنده همه جای ایران را با مطالعاتی که کرده در ایام عمرم از حاصلخیزترین و زرخیزترین نقاط دنیا دیدم سیستم آن منطقه‌ای است که جنبه تاریخی دارد موضوع آب تنها نیست آب یک مشکل خیلی کوچکی است که آقای پر دلی شاید اینجا اظهار میکنند مشکل آب سیستان را در ظرف دو سال میشود حل کرد و تأمین کرد که بهترین وجهی این مشکل حل بشود یک منابع بسیار عظیم زیرزمینی در سیستان موجود است که شاید قرن‌ها موجود باشد و اگر تصویب کنند میشود استفاده کرد بنظر بنده با اینکه بنده عضو حزب طرفدار دولت هستم خیلی متأسف هستم که گاهی می‌آیم اینجا بمخالفت از کارهای دولت صحبت میکنم اسباب تأسف بنده است برای اینکه در آنچه که موافق عرضی ندارم و اگر گاهی بنده پشت تریبون ظاهر میشوم و عراضی میکنم در مورد مشکلاتی است که واقعا دولت تصور میکند که این مشکلات را دارد در صورتیکه اینها مشکلی نیست در موضوع وزارت آب و برق اولاً از زمانیکه وزارت آب و برق تشکیل شد کار آبیاری مطلقاً تعطیل است بنده از جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی و سه نفر از لیبرهای احزاب اینجا دعوت میکنم که تشریف بیاورند و ببینند که کارهایی که چه زحمتهایی در باره‌اش کشیده شده نه در بخش دولتی بلکه در بخش ملی هم تعطیل شده است تمام کارها تعطیل شده است هر روز شرکت‌های حفاری که در حدود ۱۶۰ شرکت حفاری در ایران هست بمن مراجعه میکنند و بعضی‌ها میگویند و رشکست شدیم و از بین رفته‌ایم و از همه بدتر اینکه وزارت دارائی ما را ول نمیکند هر روز معین میفرستند که درآمدت فلان است دو روز بکمر تبه سفروز بکمر تبه می‌آیند و مزاحمت ایجاد میکنند نه فقط در بخش دولتی کار تعطیل است بلکه در بخش خصوصی هم مانع اجرای کارند یک دسته از مهندسین هستند که اینها را میفرستند چاهی بزنند مبالغی پول

میگیرند منبع درآمدی شده که پروانه با صادر نمیکند یا پروانه غلط صادر میکنند و با پروانه‌ای صادر میکنند که بسدر نمیخورد (مهندس ارفع - این سدهائیکه در این مملکت ساخته میشود این قارچ است که از زمین میرود؟) بنده منکر سد نیستم بنده عرض کردم الان مردم از سیستان دارند میروند مردم از سیستان خارج میشوند سد یکی از شرایط است جناب آقای مهندس بنده که منکر سد نیستم (مهندس ارفع - فرمودید که کار تعطیل شده کار متوقف شده خواستم عرض بکنم که کار میکنند) کار آبیاری چاههای عمیق و نیمه عمیق که فصل مهمی است این فرمایش جناب عالی که این عرض بنده را با استهزاء میگیرید ۲۵ سال قبل همه استهزاء میکردند مسخره میکردند امروز فصلی است که وارد یکی از اساسی ترین کارهاست ولی آنجائیکه آب میخواهند باید بهشان آب بدهند یک کشاورزی که در سیستان آب میخواهد برای اینکه ثابت بماند بخورد باید آب برایش فراهم بشود میفرمائید کشاورز سیستانی برود عقب‌سند این فرمایش جناب عالی را بنده منکر نیستم بنده منکر سد نیستم من در درجه اول عقیده دارم که آبیهای سطح الارضی باید مهار بشود بهر قیمتی است باید مهار شود بهیچوجه منکر نیستم ولی موضوع این است که از امکانات استفاده بشود در اینجا جدول توزیع اعتبارات عمرانی در فضل آب در برنامه چهارم در مورد تحقیق و بررسی منابع آب ۳۷۴ میلیون تومان منظور شده که این فقط برای تحقیق است سالی ۷۴ میلیون تومان تنها اعتبار بررسی دارند این را در سال گذشته چکار کرده‌اند؟ بنده میگویم این پول‌ها را برای کار انتفاعی بصرف برسانند برای بررسی ۷۴ میلیون تومان سالیانه اعتبار دارند ایجاد و تکمیل تأسیسات مربوطه بهره برداری از آبیهای زیرزمینی ۱۷۰ میلیون تومان اعتبار دارند در سال گذشته چقدر خرج این کار کردند؟ هیچ اگر خرج کردند برای کار دیگری کردند برای این کار خرج نکردند یا در جای دیگری ۳۳۴ میلیون تومان اعتبار دارند برای سد آقای مهندس ارفع ۴ هزار میلیون تومان اعتبار دارند و در برنامه چهارم سالی ۸۰۰ میلیون تومان اعتبار دارند کسی اعتراض به کاری که

شده ندارد ما میخواهیم کاری نکنیم که اهالی سیستان را نگذارند مهاجرت کنند ما این را میخواهیم سیستان زیر بار جواهر میبارد ۸۰۰ میلیون تومان اعتبار برای سد دارند که پولی است؟ بیشتر فشارشان روی سد است بنده هم منکرش نیستم ولی کارهای دیگری هم هست که میشود کرد موضوع سیستان یکی از آن کارهاست نظارت بر منابع آب ۸۰ میلیون تومان است خدمات عمومی سازمان‌ها ۱۱۰ میلیون تومان خدمات و نظارت و تحقیق فلان اعتبار این پولها را برای جاهائی که آب ندارد مصرف کنید یک قسمت از اعتباراتی که وزارت آب و برق دارد از وزارت جنگ ما بیشتر است شما توجه بن کنید بکلیت اینجا منابع درآمدی که وزارت آب و برق دارد در بودجه اعتباری کشور پول میگیرد از بودجه عمده پول میگیرد از بودجه عمرانی کشور پول میگیرد و از بخش‌های دیگر چهار میلیون و هشتصد میلیون تومان برای برنامه چهارم سالی ۹۸۰ میلیون تومان میگیرند در این مضمون که ما این کارها چه برنامه‌هایی را میشود انجام داد جناب آقای مهندس ارفع از بودجه عمومی عمرانی کشور پول میگیرند و با وام‌ها مملکت را مقروض می کنند فرض بسیار کار خوبی است و این بسیار خوب است که وام بگیرند که سال بعد پولش را بدهد ولی با این سرعتی که از سدها بهره برداری میکنند مثلاً سد سفید رود که میفرمائید از روز اول باید پروژه بهره برداری آنرا بدهند نه آنکه یک مقدار هم بگذارند و بهره برداری نکنند این وام‌هایی خارجی که میگیرند تمام برای این کار است باید پس دادند آنکه اینقدر بگذارند که سدها مستهلک بشود بعد استفاده نکنند پروژه را از روز اول موقعی که طرح سد را میریزند باید همان روز برنامه بهره برداری آنرا تهیه کنند نه آنکه صبر کنند که رسوبات سد را پر کنند و مستهلک شود و موقع بهره برداری یک سد تازه‌ای باید بسازیم بنده منکر سد نیستم ولی از این درآمدها باید استفاده بشود شما آمدید یک دستگاه عظیمی را در بخش‌های خصوصی تعطیل کردید برق مملکت را مثلاً بگویم یک سزی از این حاجی حاجی‌ها میلیاردر شدند از برق‌های خصوصی و همه آن را از این اشخاص خریدند

بهره این کار چیست بنده خواستم از دولت تقاضا کنم استدعا کنم که حتماً دولت دستگاه الکترونیکی برای اینکه درآمد روزانه وزارت آب و برق را تعیین کند خواهش میکنم بهر قیمتی است فراهم کنند در آمد روزانه وزارت آب و برق را وقتی شما دیدید آنوقت تصدیق می کنید عراض بنده با بزرگترین رقم بودجه‌ام وزیران در وزارت آب و برق مصرف میشود البته چون تازه است البته بهر دستگاه تازه ایرادی هست ولی با اینقدر مهندس اینقدر اعتبار شما کاری نکنید که سیستان که یک آب میخواهد بخورد زندگی کند زراعت کند اینجا ما بوس از پشت تریبون پائین بیاید بنده خیلی معذرت میخواهم از همکاران هم مسلمان عزیزم خداوند شاهد است که من احساساتی هستم ولی احساسات من همیشه متوجه دست و دشمن رفیق و رفیق است آنجا که مصلحت شاهنشاه ما ایران ملاحظه کند بنده از خودم بیخودم اگر حسرتی شده بنده را خواهد بخشید ولی این دستگاه الکترونیکی را دولت باید تهیه کند برای اینکه حساب این سازمان روشن بشود دستگاهائی هست دستگاه I.B.M که روزانه درآمدهای هر دستگاهی را آفتاب به آفتاب نشان میدهد باید بنیادین پولها را بطور خرج میکنند جناب عالی داخل دستگاهها نیستید و این مطالب را نمیدانید استدعا میکنم که وزارت آب و برق که یک دستگاه انتفاعی است و در کن درآمدهای فوائد عامه است از قبیل آب- برق- گاز که چه درآمدهائی دارد یک کشوری روی سطح زندگی بالاست پولها از بین میرود بنظر بنده اینجا سوء اداره است (احسنت)

مهندس ارفع - بنده عرض نکردم چاه عمیق تأثیری ندارد.

دکتر یگانگی - بنده هم عرض نکردم که سد لازم نیست برای من سد مقدس تر است ولی به این مسائلیکه عرض کردم باید توجه بشود.

رئیس - آقای پزشکپور بفرمائید.

پزشکپور - همکاران گرامی امروز یکی از مهمترین مسائل ملی ما مسائلی که پیش مجلس شورای ملی و هر یک از نمایندگان مجلس شورای ملی و هر یک از افراد ملت ایران و بخصوص مقامات مسئول یعنی کسانی که

مسئولیت نگهداری منافع ملت ایران و توجه به سرنوشت ملت ایران و نژاد ایرانی را در دهه های آینده به عهد دارند در مجلس شورای ملی مطرح شده بلکه عرض کردم که توجه به سرنوشت ملت ایران در دهه های آینده و بطور قطع برنامه های يك ملت طرح های يك ملت گذشته از وضعی که در زمان حاضر دارد باید ناظر بر دهه های آینده آن ملت باشد اگر باین کیفیت پیش نرود اگر باین کیفیت دقت نشود متأسفانه ما در صحنه ای قرار میگیریم که وزیر میسؤل در پشت تریبون مجلس شورای ملی اظهار میدارد که اشکالی هم ندارد مردم سیستان را تخلیه کنند و به نقاط دیگر مملکت ببردند (دکتر بزدان پناه - باین صورت گفته نشد) (دکتر طالع - بهمین ترتیب بود) من امیدوارم، مسأله بسیار اساسی است اجاب آقای دکتر یگانه باید بیاید در مجلس شورای ملی و این سخن خودشان را پس بگیرند (صحیح است) (رضوی - ایشان چنین چیزی نگفتند من در باره این نظر صحبت میکنم علی ایحال بگذارید در مجلس شورای ملی این مسأله اساسی گفته بشود چون ثبت میشود) (رضوی - این راهم که شما میفرمائید ثبت میشود) آقای جناب عالی که همیشه مدافع همه هستید (رضوی - کی این حرف را زد؟) جناب عالی بعد بیاید سخنتان را بگوئید (رضوی - سخن خودتان را میگویم آقای سرور) من متأسف هستم (رضوی - با این لاطائلات وقت مجلس را میگیرند) لاطائلات شما میگوئید (رضوی - ما میشنویم) (زنک رئیس)

رئیس - اجازه بفرمائید آقای رضوی صحیح نیست که وکیل به وکیل اعتراض بکند.

پزشکپور - علی ایحال در مجلس شورای ملی مسائلی در مورد سیستان مطرح شد و آقای دکتر یگانه اظهار کردند که در مورد سیستان فقط نگرانی من این است که ذکر کلمه مهاجرت را کردیم اما اگر مردم از آن منطقه به این منطقه بروند در مناطق دیگر که قطب های صنعتی ایجاد شد اشکالی ندارد من عرض میکنم این اشکال دارد من عرض میکنم یکی از مراکز که باید قطب های بزرگ صنعتی و کشاورزی با تحمل هزینه ای بوجود بیاید و مقدم است بر مناطق دیگر این سیستان و بلوچستان هست (صحیح است) من عرض میکنم این قبیل مسائل بزرگ ملی ما را باید با یک امور صرفاً اقتصادی و سودآوری نمی شود بررسی کرد

در بسیاری از موارد مسائل ملی ما اجاب می کند هزینه های بسیار و درآمدهای بسیار را از دیگر مناطق مملکت بگیریم و در آن مناطق خاص صرف کنیم و از آنجمله مناطق خاص سیستان و بلوچستان است و این نکته ای را که من عرض می کنم بر اساس هزاره های تاریخ گذشته تاریخ کهن ما ...

(مهندس ارفع - آقای دکتر یگانه هم برخلاف این نظر چیزی ابراز نکردند) يك مطالعه اجمالی نشان میدهد که چگونه ضرورت دارد در مناطق شرق و بخصوص جنوب شرقی ما مراکز پر جمعیت آباد و کانون فعالیت های اجتماعی داشته باشیم (صحیح است) ملاحظاتی که نسبت به وضع خاص در این منطقه از جهان هست و بخصوص اینکه در این مناطق که عرض کردم ما در کابونی از آسیا هستیم که جمعیت در آن میجوشد و این جمعیت جوشان و خروشان بارها از نقاط دور خاور به میهن ما و سرزمین های ما سرازیر شده است يك چنین ملاحظاتی اجاب می کند که سیستان سیستانی پر جمعیت باشد بلوچستان بلوچستانی پر جمعیت باشد (صحیح است) نیروهای متر اکم انسانی در این منطقه متمرکز بشود آن چنان برنامه های اجرا بشود که از دیگر نقاط کشور نیروهای انسانی به سیستان و بلوچستان برود (صحیح است)

(مهندس عنبرت - اگر جناب عالی به آمار مراجعه بفرمائید مسلماً تشخیص خواهید داد که در حال حاضر جمعیت سیستان نسبت به سایر نقاط بیشتر است و جمعیت سیستان به مراتب بیشتر از سایر نقاط است نسبت به خاک آن) علی ایحال این مسائلی را که اینجا عرض کردم اینجا همکاران گرامی عنایت میفرمائید مسائل نیست که بخواهیم عیبجویی بکنیم مسائلی نیست که بخواهیم يك نوع تعصبات حزبی یا تعصبات خاص دیگری را اعمال بکنیم در موقعی که مسائل ما بطور کلی مطرح است من فکر میکنم که بهیچوجه هیچکدام از ما با یکدیگر جدائی نداریم (صحیح است) من آقای دکتر یگانه را ستایش میکنم تقدیر میکنم ایشان وقتی آمدند اینجا و بعنوان يك ایرانی نه اینکه وابسته صرفاً بیک گروه خاصی باشد آمد اینجا مطالبی را بیان

کرد و سخنهایی را گفت و این حالتی است که برای همه وجود دارد و میبایست وجود داشته باشد همکاران گرامی شأن مجلس شورای ملی و نمایندگانشان محترم مجلس شورای ملی این است که در مورد چنین مسائل اساسی ما توجه به آینده نگری که متأسفانه در سالهای گذشته در ۱۵ سال گذشته غفلت زمانهای ما، عوامل مسئول از این آینده نگری بدر برده اند و چون این آینده نگری را نداشتند متأسفانه نمیتوانستند برنامه های ملی را اجراء بکنند چون این آینده نگری نداشتند در مورد کارخانه ذوب آهن یا صنایع سنگین صرفاً برای يك مسأله سود آوری فکر میکردند ولی رهبر ملت ما شاهنشاه آریامهر از این آینده نگری برخوردار هستند و در نتیجه برنامه های ملی و آرم نهایی میسر نمود توجه قرار دادند و در مورد ایجاد صنایع سنگین برای کارخانه های ذوب آهن با بر خورداری از این آینده نگری که این گاه موفق و پیروز را برداشتند (صحیح است) این آینده نگری باید در تمام برنامه های ما مشهود باشد در قسمت اقتصادی در برنامه های سد سازی، در برنامه های اجتماعی، در برنامه های فرهنگی، در برنامه های مختلف باید این برنامه نگری ملحوظ باشد صرفاً این درست نیست که ما بگوئیم مسئولین بیایند بگویند که آقای در اینجا اگر این برنامه را بیاورد کنیم سود نمیکند اما در منطقه دیگر اگر این برنامه را اجراء کنیم استفاده میبریم اینجا امکانات نداریم در مناطق دیگر امکانات داریم این برنامه ها جزء به جزش از سرنوشت تمامی ملت ما میشود جدا باشد پس از هر قسمتی در هر موردی باید توجه به سرنوشت ملت ایران و آینده ملت ایران در

دهه های آینده ای که ملت ایران در آن زندگی می کند توجه کنیم با توجه به این مسأله هست با توجه به این آینده نگری است با توجه به دهه های آینده ای که آسیای میانه در آن حوادث خواهد بود اکنون من میخواهم همه چیز را بشکافم و توضیحات بیشتری بدهم ولی اجرب میکنم که سیستان و بلوچستان کانون پر خروش نعر گز جمعیت و فعالیت های عمران و آبادانی باشد من امیدوارم که همه برنامه ها و طرح ها و همه عوامل مسئول و متصدیان امر به این آینده نگری و به این مسأله مهم ما توجه و عنایت داشته باشند (آفرین)

- ۸ - قرائت دستور و تعیین موقع جلسه بعد -
- ختم جلسه
- رئیس - دستور جلسه آینده قرائت میشود
- (شرح زیر خوانده شد)
- دستور جلسه ۹۵
- روز سه شنبه ۱۳۴۷/۱۰/۳
- گزارش يك شوری متمم بود جمعا ۱۳۴۷ کل کشور
- شماره چاپ ۶۱۶
- رئیس - با اجازه خانم ها و آقایان جلسه امروز را ختم میکنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز سه شنبه خواهد بود.
- (ساعت بازده و پنجاه دقیقه صبح جلسه ختم شد)
- رئیس مجلس شورای ملی - عبداللہ ریاضی

گزارش انتشار اوراق قرضه دولت ایران در جمهوری فدرال آلمان ۲۷ آبانماه ۱۳۴۷ بهرود اجرا گذاشته شده است

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

تحولات سریع اقتصادی کشور و نیازمندیهای دائمی به تأمین منابع ارزی دولت شاهنشاهی ایران را بر آن داشت که با کسب اجازه از ساحت مقدس مجلسین، کوششهای لازم برای ورود به بازار پول و سرمایه خارجی بعمل آورد و با توجه به موقعیت قابل توجه مارک و قدرت مالی بازار پول و سرمایه آلمان، مذاکرات لازم را با مقامات بانکی آن کشور آغاز نماید. خوشبختانه بعلمت استحکام بنیان اقتصادی کشور و انعکاس شایان تحسینی که پیشرفت های اخیر اقتصادی و اجتماعی ایران در محافل مالی اروپا داشته است مذاکرات اولیه سریعاً به نتیجه رضایت بخش رسید و مقدمات تنظیم و امضای قرارداد انتشار اوراق قرضه در آلمان فراهم گردید.

اقدام دولت ایران که برای اولین بار موفق برآید بافتن در بازار سرمایه خارجی شده و پس از کشور ژاپن، اولین کشور آسیائی است که در بازار سرمایه آلمان نفوذ نموده است در کلیه محافل مالی خارجی بعنوان موفقیت شایسته دولت شاهنشاهی ایران تلقی شده است.

قرارداد اوراق قرضه و ضوابط آن بر طبق قانون انتشار اوراق قرضه در خارج از کشور مصوب ۱۱ آبانماه ۱۳۴۷ توسط نماینده دولت شاهنشاهی ایران و نمایندگان دو بجه بانک و درسدنر بانک در تاریخ ۸ نوامبر ۱۹۶۸ مطابق با ۱۷ آبانماه ۱۳۴۷ در فرانکفورت با امضاء رسید. و بطرفین اختیار داده شد که تا ده روز از تاریخ امضاء در صورت ایجاد تغییراتی در بازارهای پول و سرمایه اروپا و بادر بورسهای سهام میتوانند قرارداد را فسخ نمایند و در غیر اینصورت از تاریخ ۱۸ نوامبر برابر با ۲۷ آبانماه ۱۳۴۷ اوراق قرضه عملاً انتشار مییابد. و چون با وجود تحولات نامطلوبی که در وضع پولی بعضی از کشورهای اروپائی در فاصله ده روز فوق ایجاد گردید، معذک تغییراتی در اساطی قرارداد و ام و حتی مواد آن داده نشد بنابراین عملاً قرارداد مذکور از تاریخ

طبق قرارداد اوراق قرضه و ضوابط آن مبلغ و ام ۸۰ میلیون مارک آلمان و نرخ بهره آن ۷/۰ درصد و قیمت اولیه فروش ۹۷/۰ قیمت اسمی و مدت قرضه حداکثر ده سال میباشد که در هشت قسط مساوی از دسامبر سال ۱۹۷۱ تا ۱۹۷۸ پرداخت خواهد شد. اصل و بهره و جایزه ای که در مواد مذکور در قرارداد پرداخت خواهد شد از کلیه مالیاتها و عوارضی که در گذشته در ایران بتصویب رسیده و یا در آینده تصویب خواهد شد معاف میباشد.

در مورد هزینهها نیز باستحضار میرساند که بعضی هزینهها فقط برای یکبار و بعضی دیگر سالیانه و در طول مدت قرضه پرداخت میشود. مبلغ خالص و ام پس از وضع هزینههای اولیه، مجموعاً ۶۷/۶۶۶/۶۷/۰۴۰۶ مارک آلمان است که در ۸ نوامبر ۱۹۶۸ برابر با ۲۷ آبان ۱۳۴۷ بحساب

مخصوصی که دو بجه بانک بنام ایران باز کرده منظور شده است. باین ترتیب با توجه به مدت قرارداد مجموع پرداختی مستمر دولت ایران بابت بهره و کارمزد و سایر هزینهها، سالانه در حدود ۸/۰ درصد میباشد.

محل اجرای قرارداد جمهوری فدرال آلمان است و به همین جهت قرارداد تابع قوانین آلمان و رسیدگی به آن در صلاحیت محاکم آن کشور میباشد.

وام مزبور طبق معجز قانونی تحصیل آن منحصرأ برای مصارف عمرانی خرج میشود و دولت ایران متعهد بازپرداخت آن میباشد.

بموجب قرارداد، مقرر شده است که برای قبول اوراق قرضه فوق در بورسهای فرانکفورت دوسلدرف و هامبورگ اقدام لازم بعمل آید.

برای استحضار خاطر نمایندگان محترم از جزئیات قرارداد فوق، گزارش تکمیلی آن، ضمیمه تقدیم میگردد از طرف نخست وزیر و وزیر دارائی
قرارداد اوراق قرضه و ضوابط آن در تاریخ ۸ نوامبر

۱۹۶۸ مطابق با ۱۷ آبانماه ۱۳۴۷ توسط آفابلت Klassen و Osterwind بنمایندگی Deutsche Bank و آفابان Heausgen و Arlt بنمایندگی Dresdner Bank و جناب آقای مهدی سمعی بنمایندگی دولت شاهنشاهی ایران بر اساس قانون مصوب ۱۱ آبانماه ۱۳۴۷ و تصویبنامه مورخ ۱۷ آبانماه در فرانکفورت به امضاء رسید. و بطرفین اختیار داده شد که تا ده روز از تاریخ امضاء در صورت ایجاد تغییراتی در بازارهای پول و سرمایه اروپا و یا در بورسهای سهام میتوانند قرارداد را فسخ نمایند و در غیر اینصورت، از تاریخ ۱۸ نوامبر اوراق قرضه عملاً انتشار مییابد.

اهم نکات و شرائط این قرارداد شرح زیر است:
۱- مبلغ وام ۸۰ میلیون مارک آلمان است و خالص آن پس از وضع هزینهها و کارمزدها از تاریخ ۱۸ نوامبر مطابق با ۲۷ آبان بحساب دولت ایران گذاشته شده است.
۲- نرخ بهره ۷/۰ درصد در سال و قیمت اولیه فروش در بازار ۹۷/۰ قیمت اسمی است.

بهره هر شش ماه یکبار روی مبلغ بازپرداخت نشده احتساب و پرداخت میشود.
۳- مدت قرضه حداکثر ده سال است ولی بازپرداخت در هشت قسط مساوی سالیانه مبلغ ده میلیون مارک در اول ماه دسامبر سالهای ۱۹۷۱ تا ۱۹۷۸ بعمل میآید.

۴- دولت ایران تعهد میکند از انتشار یا تضمین اوراق قرضه عمومی یا خصوصی در خارج از ایران در ظرف مدت سه ماه از تاریخ انتشار این قرضه خودداری کند.

۵- هر گاه در آتی دولت ایران وثیقه ای برای اوراق قرضه دیگر قائل شود، دارندگان این اوراق قرضه متساویاً و متناسباً در آن وثیقه شریک خواهند بود.
۶- بازپرداخت بیول رایج آلمان فدرال در زمان بازپرداخت و علی الاصول بدوطریق بعمل میآید:

الف - حساب استهلاکی
دولت ایران موظف به اقتتاح حساب استهلاکی و نگهداری آن در تمام طول مدت قرضه نزد دو بجه بانک است و تعهد میکند که هر گاه قیمت اوراق قرضه در بازار ۹۷/۰ قیمت اسمی و یا کمتر تقلیل یابد تا مبلغ ده میلیون مارک طی مدت سال و تا دو ماه پیش از فرارسیدن سررسید سالانه، از این طریق در بازار خرید و فروش بدارائی کرده و بحساب استهلاکی واریز نماید.
در صورتیکه پس از خرید اوراق قرضه در بازار ۹۹/۰ قیمت اسمی افزایش یابد دولت ایران دیگر تعهدی برای خرید بیشتر در بازار ندارد مگر آنکه مجدداً قیمت از درصد مذکور کمتر گردد. ولی بهر حال دولت ایران اختیار دارد که خارج از تعهد مذکور در فوق در هر موقع که بخواهد اوراق قرضه را در بازار خریداری نماید. دولت ایران در نگهداری اوراق خریداری شده اخیر الذکر در نزد خود و یا منظور نمودن آن در حساب استهلاکی مختار میباشد. ولی کلیه اوراقی که در حساب استهلاکی گذاشته میشود غیر قابل برداشت و بنابراین حساب استهلاکی صرفاً برای بازپرداخت قرضه است.
تعهد خرید اوراق قرضه در بازار در صورتیکه قیمت آن ۹۹/۰ مبلغ اسمی یا کمتر باشد بمنظور تضمین موفقیت مداوم اوراق قرضه در بازار است و در عین حال بدین ترتیب دولت ایران میتواند با مبلغی کمتر از قیمت اسمی اوراق قرضه قسط سالیانه خود را بازپرداخت کند.
ب - قرعه کشی
هر گاه با توجه به توضیحات فوق نیازی بخريد اوراق قرضه در بازار نباشد، و یا پس از خرید مقداری ورقه قرضه در بازار، دولت ایران تعهدی بخريد مقدار بیشتر در بازار نداشته باشد، بازپرداخت مابه التفاوت قسط سالیانه (تا مبلغ ده میلیون مارک) از طریق قرعه کشی بعمل میآید. قرعه کشی در يك محضر رسمی واقع در فرانکفورت صورت میگيرد و از شماره ای که قرعه بان اصابت میکند تا شماره بعدی که مجموعاً به ۱۰ میلیون مارک بالغ گردد در جرایب اعلام میشود و بازپرداخت این اوراق بمبلغ اسمی بعمل میآید. پس از آنکه مذکور دیگر بهره ای بر اوراق قرضه سر رسید تعلق نمیگيرد. ولی هر گاه دولت ایران در سررسید قراردادی که سه روز پیش از اول دسامبر هر سال است وجه لازم برای بازپرداخت اوراق قرضه را در اختیار دو بجه بانک نگذارد، به اوراق قرضه سر رسیده تا زمان بازپرداخت و یا حداکثر ۱۴ روز پس از آنکه وجه لازم از طرف دولت ایران برای بازپرداخت توسط دو بجه بانک

آگهی صورت پذیرد و هر چه در خصوص آن در صورت لزوم در دولت ایران برای مدت مقرر از انجام تعهدات مذکور در تشریفات نشر اوراق قرضه تخفیف کند، دارندگان کلیه اوراق قرضه میتوانند مقررات را با اجتماعاً باز پرداخت هر يك از اوراق قرضه را بپذیرند و این اقدام را بکنند.

۷- در عین حال دولت ایران حق دارد که در اول دسامبر هر یک از سالهای ۱۹۷۳ تا ۱۹۷۸ با احتساب ماهه قبلی کلیه اوراق قرضه باقیمانده را باز پرداخت کند. در صورتی که دولت مکلف است که در سال ۱۹۷۳ $\frac{1}{4}$ درصد و در هر یک از سالهای بعدی $\frac{1}{4}$ درصد کمتر از سال پیش، بعنوان جایزه بازپرداخت قرضه بیش از موعد، دارندگان اوراق قرضه بپردازد.

۸- اصل و بهره و جایزه از کلیه مالیاتها و عواید حال و آتی ایران معاف خواهد بود.

۹- هزینه‌های وام بنابه مقررات قرارداد بشرح زیر است:

الف- هزینه‌هایی که فقط برای یکبار قابل پرداخت میباشد.

ب- هزینه‌هایی که طی مدت قرضه سالانه پرداخت میشود.

الف :

- ۱- تخفیف اولیه معادل ۳ درصد مبلغ قرضه ۲۴۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال.
  - ۲- کارمزد پرداختی به صندوق بانکی که در باز اول تعهد به خرید اوراق قرضه کردند معادل $\frac{1}{4}$ درصد مبلغ قرضه ۲۴۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال.
  - ۳- هزینه مربوط به چاپ و ارسال اوراق قرضه و کتابچه اطلاعاتیه (Prospectus) به صندوق بانکی که هزینه درج آگهی‌های مربوطه در جراید، حداکثر ۱۶۰۰۰۰۰۰ ریال.
  - ۴- کارمزد پرداختی به بانکها از قرار $\frac{1}{4}$ درصد کل قرضه برای معرفی اوراق منتشره در بورسهای آلمان ۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال.
- ب :
- ۱- کارمزد پرداخت بهره به بانکهای عامل از قرار $\frac{1}{4}$ درصد کل بهره ۲۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال.

۲- کارمزد بازپرداخت اصل و بهره بانکی که در صورت تیکه از طرف بقیه قرضه در قیمت اسمی انجام گیرد از قرار $\frac{1}{4}$ درصد ۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال.

۳- برای خرید اوراق قرضه برای منظور نمودن به حساب استهلاک علاوه بر حق کارگزار و مالیات انتقال اوراق بهادار (در حال حاضر مالیات مذکور به معامالتیکه برای دولتهای خارجی انجام میشود) معاف میگردد.

کارمزدی معادل ۱۲% يك درصد به دو بجه بانك پرداخت خواهد شد ۱۴۰۰۰۰۰۰ ریال.

(در صورت تیکه ۷۰ میلیون ریال حساب استهلاک می‌گردد)

۵- کارمزد بانك عامل اصلی برای بازپرداخت وام و بهره متعلقه از قرار $\frac{1}{4}\%$ يك درصد ۱۱۷۰۰۰۰ ریال.

۵- کارمزدی معادل ۱۰۰۰۰۰ ریال برای حق و بقیه منفی و کلیه هزینه‌های ناشی از بند ۵ فوق و همچنین کارمزدی معادل $\frac{1}{4}\%$ يك درصد متعلقه بازپرداخت شده وام در صورت تیکه حق مذکور مورد پیدا نماید.

۱۰- محل اجرای قرارداد طبیعتاً جمهوری فدرال آلمان است و به همین جهت قرارداد تابع قوانین و صلاحیت محاکم آن کشور خواهد بود.

- ۱۱- قرارداد به زبان آلمانی امضاء شده است ولی نسخه انگلیسی ضمیمه آنست و دو بجه بانك صحت این ترجمه را تأیید کرده است و در صورت اختلاف بین دو متن، هر چه متن آلمانی حاکم خواهد بود، ولی مقرر شده است که در رسیدگی به هر دو متن توجه مساوی مبذول شود.
- ۱۲- وام برای مصارف عمرانی است و دولت ایران متعهد بازپرداخت آنست.
- ۱۳- در موقع امضای قرارداد سفته‌های کلی به مبلغ ۸۰ میلیون ریال در وجه حامل از طرف دولت ایران امضاء و به دو بجه بانك تسلیم شد که تا زمان انتشار اوراق قرضه در وجه حامل که مجموعاً هشتاد هزار ریال است و هر يك به مبلغ هزار ریال آلمانی خواهد بود بعنوان سند تعهد ایران بکار رود. این سند در تاریخ ۱۸ نوامبر در مقابل پرداخت حاصل خالص وام بحداب ایران توسط صندوق بانکی

از طرف دو بجه بانك در يك مركز رسمی آلمان در برلین گذاشته شده است و بانکها می‌توانند در مرحله اول به خرید اوراق قرضه شده اند به نسبت تعهد خود در حد حق دارند تا وقتیکه اوراق قرضه فطمی منتشر شود.

۱۲- اوراق فطمی قرضه، که چاپ آن بشماره ۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال در تاریخ ۱۸ نوامبر در برلین در فاصله سه ماهه صورت خواهد گرفت ولی در این مدت خرید و فروش قرضه منتشر بدون حق معالجه عین و رفته قرضه، معجز خواهد بود. سند هشتاد میلیونی قرضه پس از انتشار اوراق فطمی در برلین خواهد شد.

۱۴- مبلغ خالص وام پس از وضع هزینه‌های اولیه مجموعاً ۷۵۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال آلمان است که در ۱۸ نوامبر برابر ۲۷۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال حساب مخصوصی که دو بجه بانك بنام ایران در برلین منظور شده است و بموجب تصویب نامه مورخ ۱۴ نوامبر برای اجرای برنامه‌های عمرانی بکار خواهد رفت.

۱۵- تفاوت ۸۰ میلیون ریال حاصل خالص وام مذکور در فوق عبارتست از:

- ۱- تخفیف فروش اولیه $\frac{1}{4}\%$ کارمزد ۲۴۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال.
- ۲- صندوق بانکی: مجموعاً ۲۴۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال.
- ۳- بهره مدت دوازده روز (از ۱۸ نوامبر که روز پرداخت است تا ۱ دسامبر که موعد احتساب بهره است) ۱۶۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال.

جمع	۲۵۹۲۳۳۳۳۳	مبارك
جمع	۱۹۳۳۳۳۳۳	مبارك

۱۵- بموجب قرارداد، مقرر شده است که برای قبول این اوراق قرضه در بورسهای فرانکفورت و سولدر و هامبورگ اقدام شود و بموجب یادداشتی که دو بجه بانك تسلیم کرده است، وجبی برای رد تقاضای قبول این اوراق در بورسهای مزبور وجود ندارد. تشریفات قبول در بورسهای فوق ممکن است در حدود شش هفته از تاریخ امضای قرارداد و تسلیم تقاضا بطول انجامد.

کتابچه اطلاعاتیه (Prospectus) مربوطه تقریباً تکمیل شده است و بنابر این باید در حدود اواخر سال مسیحی جاری، و یا با در نظر گرفتن تعطیلات نوئل، حداکثر در اوائل سال مسیحی آتی، تشریفات قبول این اوراق در بورسهای مذکور در فوق به اتمام برسد.

اقدام دولت ایران که برای اولین بار موفق به راه یافتن در بازار سرمایه خارجی شده و اولین کشور آسیایی پس از چین است که در بازار سرمایه آلمان وارد شده است در محافل مختلف بعنوان موفقیتی برای دولت ایران تلقی شده است.

وزیر دارایی	مظفر قنصل وزیر	دکتر جمشید آموزگار
محمود کشفیان		